

Jó Pajtás

* Mi újság az újvidéki Petőfiben?

* Örült ünnepek a világ minden tájáról

Történelem minden korosztálynak

Ürményházán, a dél-bánsági szórványban tartották meg szombaton, november 21-én a XV. Mit tudsz Torontál vármegyéről elnevezésű történelmi vetélkedőt az általános iskolások számára.

A valamikori Torontál vármegye iskoláiból és civil szervezeteiből az idén 11 csapat jelentkezett a megmérettetésre: Szegedről, Újszegedről, Tiszaszigetéről, Tordáról, Magyarittabérol, Magyarcsernyéről, Torontálvásárhelyről, Székelykevérről és Ürményházáról.

A vetélkedőnek évente más és más a témája. A forrás a **Borovszky Samu** által szerkesztett Magyarország vármegyéi – Torontál című monográfiája. Az idei téma Torontál vármegye oktatásügye, ipara és háziipara volt. A vetélkedő folyamán négy feladatlapot és egy rajzos feladatot kellett megoldaniuk a háromtagú csapatoknak. Játékos feladatok is voltak, amelyek a kisipar és kézműipar tárgykörével foglalkoztak.

A vetélkedő jó hangulatban zajlott.

A zsűri összetétele: mgr. **Rontó Bozóki Judit** történelemtanár, Torda, **Mikó Valér** történelemtanár, Újszeged, **Szatmári Mihály** rajztanár, Székelykeve. Ők folyamatosan értékelték a versenyzők teljesítményét. A következő eredmény született:

1. helyezett az **Ürményházi Ifjúsági Klub** csapata lett, az **Ürményházi trió: Bíró Barbara, Móric Dávid és Lelik Attila**, főkészítőjük **Viola Lujza**.

2. helyezést ért el a **magyarcsernyei Petőfi** csapat tagjai: **Deák Roland, Márton Ida, Orosz Nikolett**; főkészítőjük **Rontó Bozóki Judit** volt;

3. helyezettek lettek **Tercsi néni betyárjai Torontálvásárhelyről: Szikora Teodóra, Nagy Edvin és Csala Sándor**; főkészítőjük **Onjin Hartig Viktória és Martinek Imre**.

4. helyen két csapat végzett: a **Tisza-parti boszorkák: Mikó Virág, Fülöp Csilla és Kutas Gréta**, valamennyien ötödikesek, és

Akik a legtöbbet tudták Torontál vármegyéről: a győztesek

az **Ürményházi lányok: Móric Tina** hatodikos és **Barna Csilla** ötödikes tanuló. Bár ők voltak a verseny legfiatalabbjai, hiszen csak pár hónapja ismerkedtek meg a tantárggyal, eredményük mégis figyelemre méltó. A vetélkedő anyaga, a múlt század eleji kiadvány eredeti helyesírásával és nyelvi fordulataival külön próbára teszi a tanulók szövegértését.

A rajzos feladatban a megfigyelőképesség kapott nagyobb szerepet, ugyanis egy torontáli szöveges mintázatának színes ábrázolása volt a feladat.

A vetélkedőre két torontálvásárhelyi tanuló: **Pozsár Árpád** és **Mohácsi Flórián** plakátot készített, melyet tanáruk, **Martinek Imre** mutatott be, ő volt az, aki segítette és ösztönözte diákjait a munkában. A falíújság az **első bánsági vasútvonalról** szól, amely egy korabeli közlőny, a **Délvidéki Nemzetőr** alapján készült.

A tanulók és kísérőik a vetélkedő után meglátogatták az ürményházi templomot,

ahol **Dulka Andor** történelemtanár a faluról beszélt, amely 2017-ben lesz 200 éves. A hallgatóközönséget legjobban a harangok és az oltárkép viszontagságos története ragadta meg.

Minden résztvevő szerény ajándékcsoomagban részesült (füzet, írószerszám, verseskötet, édes és sós csemege), a díjazottak pedig könyvjutalmat is kaptak. Az ebéd elfogyasztása után az ürményházi versenyzők anyukái újabb fogással, édességgel bővítették az étlapot.

A pályázati úton megvalósított vetélkedőnek számos támogatója akadt: a VMDK Szegedi Tagozata, a tiszaszigeti plébánia, a VMPE, a Timp nyomda, a Meritum Egyesület, Nagy Margit, Móric Elvira, Móric Erzsébet, Csuka Károly és Bottyán Szandra.

A verseny a **Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete** és az **Ürményházi Ifjúsági Klub** közös szervezésében került megrendezésre. A főszerző **Dulka Andor** volt.

Viola Lujza

*Erdőmélyen farakás,
ott lakik a Mikulás.
Piros arca, mint kalács.
Szakálla, mint a faháncs.*

*Csalogasd ki, énekelj,
mint kerengő hópehely.
Dalolj, dalolj havakat,
álmodj paplanod alatt.*

*Ne lesd meg a Mikulást,
rajta varázsos palást:
úgy látsz át a süvegén,
mint az ablak üvegén.*

Veress Miklós Mese a Mikulásról

*A puttonya fél vagon,
szánja vihar a havon,
éjszakába ne tekints –
meglesz reggelre a kincs.*

*Ott lakik ám a kalács
ízeben a Mikulás.
Szeme, mint a hópehely,
hogya csillog, énekelj!*

* Ezzel a verssel kívánunk szép ünnepvárást, sok adventi örömet, meglepetést, és nem utolsósorban pirospozsgás Mikulást minden olvasónknak!

Pécsen vetélkedtek a legjobb vajdasági sportoló diákok

November 20-a és 22-e között a vajdasági általános és középiskolások egy csoportja részt vett Pécsen a 11. Kárpát-mendencei összmagyar diákbajnokság versenyén. Azok a fiatalok érdemelték ki az indulási jogot, akik korábban jól szerepeltek a selejtező tornákon. A legjobbak négy sportágban, kézilabdában, sakkban, asztaliteniszben és birkózásban mérték össze tudásukat a felvidéki, a kárpátaljai, valamint az erdélyi és székelyföldi magyar gyerekekkel. A vajdasági tanulók ismét jól teljesítettek, akárcsak a korábbi években, hiszen sok-sok éremmel jöttek haza Magyarországról.

Elsőként megemlíthetjük az **adai kézilabdázókból** álló csapatot, amely a csoportküzdelmek során háromszor is győzött, majd a döntőben nagy izgalmak után felülmúlta a székelyföldi Zetelaka együttesét. A mérkőzés végén 28:28 volt az eredmény, így a hétméteresek döntöttek a bajnokról, ebben pedig az adai lányok bizonyultak ügyesebbnek.

Birkózásban a zentai, magyarkanizsai és bácskerteszi/kupuszinai fiatalok alkották a csapatot. Az idén szabadfogásban rendezték meg a versenyt, és nem kötöttfogásban, amelyben a mi fiataljaink ügyesebbek. Ez némi hátrányt jelentett, de két magyarkanizsai fiú, **Rekecki Bontond** és **Sarnyai Ákos** így is aranyérmes lett. Még nyolcan ezüstérmes vagy bronzérmes nyertek.

Asztaliteniszben szinte minden évben a vajdasági magyarok a legjobbak. Négy korosztályban tartottak küzdelmeket, és két aranyérmes sikerült megszerezniük. Mind a kettőt szentmihályi lányok nyerték, az általános iskolások mezőnyében **Szabó Andrea**, a középiskolásoknál pedig **Gyólai Brigitta** végzett az első helyen.

Sakkban ezúttal nem sikerült aranyérmes nyerni, de a felsőhegyi **Juhász Bence**, valamint a zentai **Šoklovački Mila** és **Nagy Mélykúti Katalin** is a második helyen végzett.

A versenyt az Aranycsapat Alapítvány szervezte. Vajdaságból csaknem 90 sportoló és edző utazott el Pécsre, ahol a küzdelmeket megtekintette **Jónyer István** világbajnok asztaliteniszező, **Komáromi Tibor** világbajnok birkózó, **Wichmann Tamás** világbajnok kenuzó, **Vári Attila** kétszeres olimpiai bajnok vízilabdázó és **Kú Lajos** egykori válogatott labdarúgó, aki egyébként lelkes szervezője is a találkozónak.

T.N.T.

Fotó: Laták István

Nagy izgalmak után nyerte meg a tornát az adai kézilabda-csapat

Sakkban nem sikerült aranyérmes nyernie a vajdasági különítménynek, de hárman a második helyen végeztek

Két magyarkanizsai birkózó is aranyérmes térhetett haza Pécsről

Közös emlék a szervezőkkel és a díszvendégekkel, balról második Jónyer István, mellette (harmadik) Kú Lajos, a találkozó lelkes szervezője

Izgalmas, színvonalas kézilabda-mecsek játszottak a határon túli általános iskolások

Jó érzés más helyeket bejárni

Az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola 6/7 és 5/9 osztályának tanulóit kérdeztük az utazásról, a kedvenc helyekről, és arról, hol élnének szívesen. Rokvić Erzsébet magyartanár nő segítségével többet megtudtunk a fiatalok élményeiről és vágyairól.

Mohácsi Imre

A családommal már jártunk néhány helyen Magyarországon, de voltunk Hvaron, Bosznia-Hercegovinában és itt Szerbiában is. Legjobban Hvar tetszett. Budapesten nem szeretem, hogy nagyok a házak, nagy a zaj, sok az autó, és mindig hallani lehet a mentőautó szirénázását. Ezzel szemben Hvaron minden csendes és nyugodt. Szívesen megnézném Svájcot, mert a Svájcot ábrázoló képek nagyon szépek.

Békési Hektor

Nagyon szeretek kirándulni, már a készülődést is élvezem. Szeretek más helyeken lenni. Minden évben elutazok Budapestre, ahol születtem. Az utóbbi időben a családommal a görög tengerpartra

látogatunk el, ahol nagyon szeretek úszni és nézni a szép halakat. Jobban szeretek a természetben lenni, és a tengerben jobb úszni, mint a medencében. A tengeren több a hely, jókat lehet labdázni, és élvezem a nagy hullámokat.

Békési Orion

Nagyon szeretek elutazni a tengerre, eddig kétszer voltam Görögországban, Thászosz szigetén és Halkidikin. Nagyon tiszta a víz a görög tengerparton, csendes, és nagyon élveztem a hullámokat. Egyszer az osztállyal elmentünk Pécsre kirándulni, ami nagyon szórakoztató volt. Budapestet nagyon szeretem, mert ott van a Csodák Palotája, a vidámparkok és az állatkert. Nem akarok külföldre költözni, mert nem akkor el kellene hagyni a jó barátaimat, és sokáig hiányoznának.

Gombos Taura

A családommal több helyen jártam Vajdaságban és Magyarországon. Voltam Szegeden és Pécsen, de Budapest jobban tetszik. Budapest érdekes számomra, mert ott bárhova megyek, mindenhol az anyanyelvemet beszélik. Dáni-

ába szeretnék eljutni, mert a képeken nagyon szépen néz ki, egy rendezett, tiszta ország, ahol szép a természet.

Hardi Karolina

Sok helyen jártam, voltam Olaszországban, Görögországban, Horvátországban és Magyarországon. A legjobban Olaszország tetszett, mert másfolyen, mint Szerbia, sok múzeum és érdekesség van. Az olaszok kedvesek, és sok olyat láttam, amit itthon nem lehet. Rómában, Velencében, Firenzében és más kisebb olasz városokban jártam. A legjobban Velence tetszett, mert ott nincs autó, hanem a rengeteg kis szigetből álló városban gondolával lehet közlekedni, és aranyos kis utcák vannak. Franciaországba és Amerikába szeretnék eljutni. Vonzanak a nagyvárosok, mert ott több a nevezetesség, az viszont nem tetszik, hogy zajosak. Szívesen élnék Németországban vagy Svájcban, ott érdekesebb lenne, jobbak a fizetések, és jobban megbecsülik egymást az emberek.

Apró Kovačević Tia

Nagyon szeretek utazni. Utazás közben élvezem, hogy figyelem az utat. Legtávolabb Horvátországba sikerült eljutnom Hvar szigetére. Ott gyönyörű a természet, sokféle bogarat, szép lepkéket, halakat, tengeri sünöket és korallokat láttam. Nagyon szeretek utazni, és amikor felnövök, végig akarom járni a világot, hogy lássam a különböző kultúrákat és a különböző helyeket. Szeretek megvizsgálni a dolgokat, és jó érzés más helyeket bejárni. Itt, Vajdaságban voltam Péterváradon, Temerinben és Topolyán. Hvar azért tetszik jobban a vajdasági helyeknél, mert ott mindig süt a nap, és szép az idő. A szigeten nincs annyi kipufogógáz, sok az erdő, és nagyon érdekes az állatvilág. Topolya egy város, ahol sok ember van, de Hvaron szinte nincsenek is emberek és kiépített utak.

Habram Ádám

A születésnapomon elutaztam a családommal Hvar szigetére, és útközben megnéztük Mostart. A tengeren nagyon sok volt a tengeri uborka, és csak óvatosan tudtunk bemenni a vízbe. Mostar stílusa és hangulata viszont nagyon tetszett. Budapesten és Mórahalmon is voltam már. Nagyon szeretnék eljutni Kínába, hogy megnézzem, hogyan készülnek a játékok, és kíváncsi vagyok arra is, hogy a munkások milyen körülmények között dolgoznak. Szeretném megtanulni a kínai ábécét. Jó lenne Norvégiában vagy Svájcban élni, mert nagyon jók a fizetések és szép a környezet.

Vadócz Márk
Fotó: Dávid Csilla

Száz versenyző a tolerancianapi szavalóversenyen

A magyar nyelven tanulók szerb, a szerb tannyelvű osztályba járó diákok pedig magyar nyelven szavaltak Óbecsén

A tolerancia napja alkalmából, november 16-án nyolcadik alkalommal szervezte meg az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság támogatásával a tolerancianapi szavalóversenyt. A magyar osztályba járó tanulók szerb, a szerb tannyelvű osztályba járó diákok pedig magyar nyelven szavaltak, összesen százan! „A tolerancia tisztelet, mai sokszínű és gazdag világunk és kultúránk elfogadása, megbecsülése. Óbecse község már évek óta a lakosai békés együttéléséről ismert. A sok nemzetiség, a multikulturalizmus, a vallás szabadsága számunkra olyan kincs, amellyel a világban kevesen dicsekedhetnek, s még kevesebben nálunk, Szerbiában. Mi, óbecseiiek megmutathatjuk, meg is kell mutatnunk azt, hogy sokkal gazdagabbak vagyunk azoktól, akik híján vannak a kulturális sokszínűségnek” – mondta köszöntőjében a műsorszervező, **Ricz Kasziba Beáta**.

A zsűfólásig megtelt kisteremben nemcsak a szavalók foglaltak helyet, hanem ott szurkoltak a tanítók, tanárok, szülők, nagymamák...

Hallottuk Mršunović, Pero Zubac, Desanka Maksimović, Jovan Jovanović Zmaj, Mira Alečković, Dragan Lukić, Dobrica Erić... verseit. A magyar diákok teljesítményét háromtagú zsűri, **Marijana Đaković Sekulić, Mitić Tatjana** és **Fenyvesi Szilvia** értékelte.

A zsűri döntése szerint az eredmény a következő:

Az első és második osztályosok közül I. **Gyurcsik Orsolya**, II. **Muzslai Ágnes**, III. **Varró Tódor**. Különdíjat kapott: **Fekete Anna, Bakos Lóránt** és **Lovas Fiona**.

A harmadik és negyedik osztályosok csoportjában I. **Kiskomáromi Zsolna**, II. **Györ-**

Ők magyar nyelven szavaltak, és elismerésben részesültek

Ők voltak a legeredményesebb szerb nyelven szavalók

gyás Dániel, III. **Mecek Mia**. Különdíjat kapott **Széll Adrián, Kaszás Korina** és **Hajdú Tímea**.

Felsősök: I. **Károlyi Egon**, II. **Balog Teodóra**, III. **Balog Eléna** és **Lázár Lea**.

A magyar szavalatokat **Kollár Karolina, Kancsár Izabella** és **Magyar Zsófia** rangsorolta. A szerb tannyelven tanuló diákok Weöres Sándor, Fésűs Éva, Gazdag Erzsi, József Attila, Nemes Nagy Ágnes, Aranyos Ervin, Petőfi Sándor, Csoóri Sándor, Szép Ernő és mások verseit választották.

A legfiatalabbak között I. **Dorijan Lukač**, II. **Drobina Lara** és III. **Dorotea Mraović**. Különdíjat kaptak: **Iva Nikolić, Marko Milinkov, Dragana Radmanović, Ognjen Varečka**.

A harmadik és negyedik osztályosoknál I. **Szabó Andrea**, II. **Gagić Lea** és III. **Miroslav Mrđanov** végeztek az első három helyen. Ebben a korcsoportban **Aleksandra Kabilarev** és **Valentina Stojanović** kapott különdíjat.

A felsősöknél: I. **Stefan Janković**, II. **Tatjana Bekvalac** és **Andelija Bekvalac**.

Minden szavaló köszönőlevelet kapott, a legjobb szavalók értékes könyvjutalomban részesültek.

A Kollár Karolina, Magyar Zsófia, Kancsár Izabella összetételű zsűri

Koncz Erzsébet

Faliújságért 27 köszönőlevél

Huszonhét köszönőlevelet osztott ki **Kis Zoltán**, az Ökobecse Polgári Egyesület elnöke november 23-án azoknak a tanulóknak, akik aktívan részt vesznek a környezet megóvásában.

Az ötödikes tanulók *Mit tehetek a környezetemért?* címmel írtak fogalmazást. Mindenki kiírta a munkájából a legszebb gondolatot, majd azt illusztrálta. A legszebb, legötletesebb munkákat a média szakcsoport tagjai faliújsággá szerkesztették. Erre felfigyelt az Ökobecse Polgári Egyesület, és Zöld szív köszönőlevéllel értékelte a munkát, valamint buzdította a fiatalokat a további munkára, együttműködésre.

Iskolánk 4 éve aktívan együttműködik a civil szervezettel, így nálunk ünnepelték a szervezet fennállásának 5. évfordulóját. Az ünnepségen környezetvédő pedagógusaink és kisdíkjaink is elismerésben részesültek.

A Petőfi Sándor iskola médiaszakcsoportja, Óbecse
Fotó: Fenyvesi Zénó és Károlyi Egon

Kreatív műhely Szenttamáson

A szenttamási Citadella civil szervezet Karácsonyi kreatív műhely foglalkozást szervez 4-től 11 éves korúak számára a szenttamási helyi közösségben (Dózsa György 2.) december 13-án, vasárnap 15-től 18 óráig. Mindenki vigyen magával papírragasztót, ollót, temperát vagy vízi színt, ecsetet, poharat, színes ceruzákat, filctollat. Jó alkalom ez arra, hogy meglepd a szüleidet, testvéreidet, nagyszüleidet, barátaidat és a rokonaidat saját kezűleg készített ajándékkal. A foglalkozást **Srek Ilona** nevelőnő és a Citadella civil szervezet tagjai vezetik. Belépődíj nincs.

LELKIZZÜNK!

Az iskolai erőszakról

„Senki, semmilyen módon nem bánthat téged. A felnőtteknek biztosítaniuk kell azt, hogy ha mások ki akarnak használni téged, erőszakot alkalmaznak veled szemben, vagy elhanyagolnak, védelemben részesülj;” – áll az ENSZ (Egyesült Nemzetek Szervezete) gyermek jogairól szóló egyezményében.

Akár mennyire is szépítjük a valóságot, be kell vallanunk, hogy a gyerekek, ha elveszítik a felnőtt felügyeletet, és magukra maradnak, képesek nagyon rosszul bánni egymással. Az iskolai erőszak leggyakoribb formája a cukkolás, a megcsúgyentető megviccelés és a kiközösítés, de a testi erőszak is szerepel a gyakori bántalmazások listáján. Azt gondolnánk, hogy a fizikai erőszak az iskolai zaklatás legdurvább formája, ám a szavakkal bántás ugyanolyan maradandó lelki sérülést okozhat az áldozatban. Gyakran előfordul, hogy maguk a zaklatás elszennvedői sem szólnak a tanárnak, a szülőnek, mert félnek a megtorlástól. Sőt gyakran találkoznak elutasítással is: *„Miért jössz árulnodni, oldjátok meg egymás között!”*

A zaklatás egy olyan nem kívánt viselkedési forma, amely huzamosabb ideig, ismétlődően az áldozat ellen irányul. Ne tévesszük össze az „egészséges kortárs veszekedéssel”, azokkal az esetekkel, amikor egy-két alkalommal haragosan szólnak egymáshoz a gyerekek. Az iskolai molesztálók célja, hogy uralkodjanak mások felett, ezért újra meg újra fizikailag és lelkileg is bántalmazzák, „kiszemeltjüket”. A tökéletes hatás érdekében a molesztálók előszeretettel terrorizálják társukat mások jelenlétében. Az agresszivitás kiéléséhez viszont szükséges egy gyengébb, visszahúzódo áldozat. Ha a molesztáló azt látja, hogy beválik a fenyegetése, vagy a fizikai bántalmazás valamelyik formája (lökdösődés, dobálás, hajhúzás, ütögetés, gáncsolás, ruha vagy tanszer megrongálása), ha látja a félelmet az áldozaton, akkor ez újabb bántalmazásokra sarkallja. Elmondhatjuk tehát, hogy az iskolai megfélemlítés szereplői az áldozat, az agresszor (molesztáló) és a többiek.

De hogyan lesz egy fiatalból zaklató? A zaklató viselkedésére jellemző az együttérzés hiánya, a fékezhetetlen düh, amelyet a molesztáló személy valamely társán tud levezetni. Azok a gyerekek, akik nehezen képesek fékezni az indulataikat, előszeretettel félemlítik meg a környezetükben élő társaikat. Hogyan lesz egy gyermekből áldozat? Az agresszor-áldozat viszony leginkább egy félnék, visszahúzódo, bátortalan kisfiú vagy kislány és az erre rákattanó, magát erősnek, bátorának mutató másik gyermek között alakul ki. Ahogy azt már említettem, vannak a többiek, vagyis azok résztvevők, akik a megfélemlítésben vesznek részt az agresszor oldalán, és vannak passzív szemlélők, akik tétlenül nézik és tudomásul veszik egyik osztálytársuk kínzását.

Ilyen esetekben okvetlenül a felnőttekhez kell fordulni, erről a lépésről pedig bővebben következő írásomban, a jövő héten olvashattok.

Kis Laura

A nemzetközi terrorizmus

A terrorizmus a modern kor egyik legnagyobb veszélye. Már évtizedekkel ezelőtt megjelent (nagyjából az 1970-es évektől), de még sohasem ilyen erőteljesen, mint manapság. Szinte egy nap sem múlhat el, hogy valahol Európában vagy másfelé ne jelentenének be valamilyen bombafenyegetést. Naponta olvassuk a híreket a kiürített stadionokról, koncerttermekről, vasútállomásokról, repülőterekről, színházakról, szállodákról...

A terrorista a hétköznapi gyilkostól abban különbözik, hogy híressé akar válni, büszke a tetteire, és nem akar a cselekedete után ismeretlen maradni. Fontos számára, hogy a média: televízió, rádió, internet beszámoljon a borzalmakról, amiket tett.

Szakértők a terrorizmus több különböző fajtáját állapították meg. Így megkülönböztetik a vörös és a fekete terrorizmust. A vörösökhöz a baloldali ideológia áll közelebb, a feketétet a szélső jobboldal jellemzi.

Oszama Bin Laden, az al-Kaida egykori vezetője

Külön kategóriába tartoznak az etnikai terroristacsoportok. Ilyenek a baszkok Spanyolországban, az örmények Törökországban, a palesztinok Izraelben vagy a kurdok Irakban.

A vallási terrorizmus elsősorban a radikális iszlamisták nevéhez fűződik, és világszerte elterjedt. Vannak azonban keresztény vallási fanatikusok is, mint amilyen az IRA szervezet, amely több merényletet és robbantást követett el Belfastban és Londonban.

Egyes, elsősorban közel-keleti országokban a terrorizmus állami szintre nőtt, az ország ve-

A New York-i ikertornyok elleni terrortámadás 2001-ben

zetői leszámolnak a politikai ellenfelükkel, sőt egész etnikai vagy vallási csoportokat irtanak ki vagy űznek el. A politikai terrorizmus közel áll ehhez a fajta terrorizmushoz.

A civil terrorizmust talán a legnehezebb kiszimatolni és előre jelezni, méghozzá azért, mert a terroristák célja általában ismeretlen és tetszőleges. A legszörnyűbb egy terroristánál, hogy az életét is képes feláldozni mások meggyilkolásáért, tehát nem fél a haláltól.

Az első terrorszervezetek Európában az 1968-as diáklázadások után jelentek meg. A leghíresebb terrorista csoportok közé sorolhatók a német Baader-Meinhof, az olasz Vörös Brigádok (amely szervezet Aldo Moro olasz miniszterelnök elrablásával és meggyilkolásával vált hírhedtté), a máig vitatható ETA (Spanyolország) és az IRA (Írország), melyek terrorista módszerekkel a szabadságért harcolnak, a Közel-Keleten a Hamász, a Hezbollah, a Muzulmán Testvériség, napjainkban pedig az al-Kaida, az Iszlám Állam dzsihadistái, a nigériai Boko Haram...

A XXI. század legnagyobb terrortámadására 2001. szeptember 11-én került sor Amerikában. A New York-i World Trade Center ikertornyaira utasszállító repülőgépet irányítottak a terroristák. A szörnyű eseményben majdnem

háromezren veszítették életüket, és még több ezer sebesült volt. Az anyagi kárt dollár milliárdokra becsülik. Ugyanezen a napon terroristák egy másik csoportja újabb repülőgépet tértett el, és a Pentagon épületére irányította. Ezekért a támadásokért az al-Kaida vállalta a felelősséget, amelynek élén Oszama Bin Laden állt.

A legújabb párizsi tragikus események miatt világossá vált, hogy a terrorizmus jelen van a világban, talán kifejezettebben, mint valaha. A radikális muzulmán mozgalom egész Európára veszélyt jelent. Nem tudni, mikor és hol robban fel egy bomba. Melyik európai nagyváros lesz az Iszlám Állam újabb célpontja?

Végül felvetődik a kérdés: hogyan harcolhatunk legjobban a terrorizmus ellen? Vajon jobb, ha megáll az élet, minden eseményt, ahol nagy tömegek gyűlnek össze, lemondunk, mindenki bezárkózik az otthonába, vagy ha az élet megy tovább, mint szokásosan, és nem engedjük, hogy a félelem belénk költözzön, hisz éppen ez a terrorizmus célja? A választ valahol a kettő között kellene keresnünk, tehát folytatni az életet, de ugyanakkor óvatossá kell lennünk egy-egy igazi (vagy hamis) bombariadó esetén, és a terrorizmust komolyan kell vennünk.

Gyarmati Balázs történész

Az IRA fegyveresei

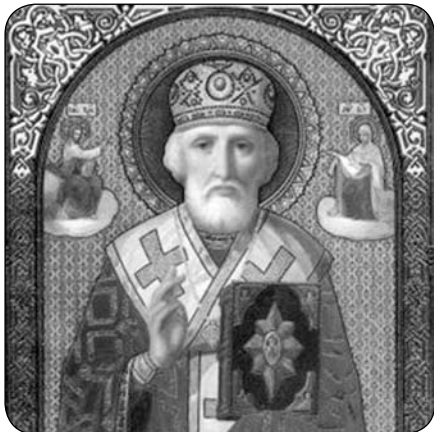

Antiterrorista intézkedések Párizs külvárosában, Saint-Denis-ben

Évfordulók nyomán

1927. december 5. – Megszületett **Toma András**, a II. világháború utáni utolsó magyar hadifogoly, aki 53 évig volt fogságban. 1944-ben besorozták az I. magyar hadseregbe, amellyel a Felvidéken átvonulva, Auschwitz és Krakkó környékére ment. Itt esett hadifogságba 1945. január 11-én. Mivel a Szovjetunióban hadifogolytáborból kórházba, pszichiátriai intézetbe utalt embereket törölték a hadifoglyok névsorából, Toma András kikerült a magyar hatóságok látóköréből. Hosszas kutatást követően hozták haza 2000. augusztus 11-én. Egy cseh nyelvész jelzése alapján, hosszas kutatómunkát követően, orvosok, újságírók, egy kárpátaljai magyar rendőr és csaknem száz ember segítségével találtak rá a kotyelnycsi elmeógyógyintézetben, ahol Tamás András (Андраш Тамаш) néven tartották nyilván. Dr. Veér András utazott ki megvizsgálni, és megállapította, hogy Toma minden kétséget kizáróan magyar. Hazatérése után a honvédelmi miniszter előléptette tartalékos főtörzsőrmesterre, és – mivel szolgálati viszonya folyamatos volt – kifizették elmaradt illetményét. A volt katona családját DNS-vizsgálat során találták meg. A 74 éves férfit féltestvére, Anna vette magához, és ápolta haláláig. Toma András hazatérésének híre bejárta a világot: 137 országban tudósítottak róla, a megbecsülés és a szeretet jegyében beszéltek az „utolsó hadifogolyként” ismertté vált emberről, aki ötvenhárom év után térhetett haza Oroszországból. 2004. március 30-án halt meg Nyiregyházán.

270. december 6. – **Szent Miklós** napja. Patarában született 245-ben egy gazdag csa-

lád gyermekeként. A városban nagy járvány tört ki, így kisgyermekként árvaságra jutott. Szüleitől hatalmas vagyont örökölt, amellyel kolostorba vonult érsek nagybátyjához. Tanulmányai befejezése után a papi hivatást választotta, életét a tanításnak szentelte. Messze földön híres volt az emberek iránti szeretetéről és segítőkészségéről. A legenda szerint élt egy teljesen elszegényedett ember a kolostor szomszédságában, akinek volt három férjhez menés előtt álló leánya. Miklós püspök éppen akkor ért a nyitott ablakhoz, amikor a lányok azon vitakoztak, melyiküket adják el rab-szolgának, hogy a családon segítsen, és hogy egy másik férjhez tudjon menni. Egy marék aranyat keszkenőbe kötött, és bedobta az ablakon. Azt hitték a lányok, hogy csoda történt. Ugyanebben az időben egy év múlva megint bedobott az ablakon egy keszkenő aranyat a második lánynak. Ekkor lépteket hallottak az ablak alól. Amikor kirohantak, egy piros ruhás öregembert láttak elsietni. A harmadik évben ezen a napon nagyon hideg volt, zárva volt az ablak. Miklós püspök felmászott a sziklafal mellé épült ház tetejére, és bedobta az aranyat a tűzhely kéményén. A legkisebb lány éppen a harisnyáját szárította a tűzhelynél, amelybe az arany pont beleesett. Mivel télen történtek a csodák, az ismeretlen jövevőt a Tépáponak hitték, aki ilyenkor jön le ajándékaival a hó borította Taurus-hegyről. Végül a harmadik évben kitudódott a titok, mivel az aranyak között egy kereskedő felismerte azt a darabot, amelyet ő ajándékozott Miklós püspöknek, valamint az ajándékozások mindig december 5-én, a névnapját megelőző este történtek. Az 1950-es évek óta a gyerekek a Lappföldön található Napapiiriben egyre többször találkozhattak a Mikulással. 1985-től látogatása rendszeressé vált, végül Napapiirit Mikulás faluvá nevezték ki.

1850. december 7. – Keszthelyen megszületett **Schwarz Dávid**, a kormányozható léghajó feltalálója. Találmányát Zeppelin vette meg. A merev szerkezetű, könnyűfém-ből készült, kormányozható léghajó feltalálója. Találmányát halála után az özvegyétől vásárolta meg Zeppelin gróf, aki ezen léghajók révén vált világszerte ismertté.

1943. december 8. – Megszületett **Jim Morrison** rockzenész, a legendás Doors együttes alapítója. A floridai Melbourne-ben, az USA-ban született. Morrison szövegei a férfiaságról, a halálról és az elmúlásról szólnak,

és kifejezték a művész zaklatott lelki világát. Legismertebb dala a Light my fire, amelyet rengetegen feldolgoztak, további ismertebb alkotásai: Waiting for the Sun, L. A. Woman. Élete nagy részét alkohol és kábítószer hatása alatt töltötte, halálának okaként szívszélhűdést állapítottak meg.

1906. december 9. – Megszületett **Grace Murray Hopper** matematikus, az első informatikus nő, a „bug” névadója. Az amerikai haditengerészet admirálisa, matematikus és oktató, az első informatikusnő, aki a COBOL programnyelv, azaz az első felhasználóbarát szoftver egyik feltalálója. A második világháború után, Hopper a Harvardon állomásozott, ahol az IBM-Harvard Mark 1, az első nagyszabású számítógépes rendszer fejlesztésén dolgozott. Egy számítógép leállítását követően találta meg az első komputer „bug”-ot. A Harvard Egyetem egyik számítógépében felfedezett egy a relék által agyoncsapott bogarat. Az eseményt rögzítette az üzemeltetési naplóba, és beragasztotta a rovarra. Ez az első bug – még mindig múzeumban őrzik. Azóta nevezik a hibaelhárítást debuggingnak, azaz bogártalanításnak.

Az erdő pazar színjátéka

Az őszi erdő minden évben megismétlődő pazar színjátéka a lombszíneződés, de ezen és az ugyancsak jellemző szarvasbőgésen kívül még ezernyi említési való akad. A tölgyesekben bizonyos éveken nagyon gyakori az ízletes vargánya. Minthogy ez az egyik legkedveltebb gombafaj, amelyet rengetegen gyűjtenek, az utóbbi időben különösen a városok környékén és a felkapott kirándulóhelyeken igen megirítkult. Könnyű felismerni: kalapjának a színe változó, néha szürkésbarna, máskor meleg gesztenyebarna, a húsa fehér, s ha megtörjük, nem színeződik el. Úgynevezett gyökérkapcsolt (mikorrhizás) gomba, amely a tölgyekhez kötődik. Késő ősziig terem. Nagyobb számban az esős éveken jelenik meg.

Ugyancsak a tölgyfákkal gyökérkapcsolt gomba a tölgyfa érdestinóru. A piros kalapú, nagyon mutatós gomba helyenként és esetenként nagyobb számban fordul elő. A

Vargánya

húsa megtörve vörhenyesbarna vagy lilásra színeződik, de mivel nem mérgező, így ehető gomba. Gombagyűjtés közben gondoljunk a következő évekre is, ezért kíméljük a már elöregedett, fogyasztásra alkalmatlan példányokat, ne rúgjuk fel őket! Figyelem: gombát sose szedjünk egyedül, csak a gombákat nagyon jól ismerő felnőtt kíséretében! Vannak ugyanis gombák, melynek már a pusztá érintése is mérgezést okozhat.

Minthogy gombászás közben főleg a talajt, az avart figyeljük, ott rengeteg rovar, csigát és más apró élőlényt is láthatunk. Gyakori például a levelek között lustán mászó erdei ganéjtúró. Lilás szárnyfedői különösen akkor csillognak szépen, amikor az állat olyan helyre ér, ahol a kora őszi napsugarak aranyos foltot rajzoltak az avarra.

Erdei ganéjtúró

Mókus

Ha megemelünk egy félig-meddig földbe ágyazódott vastok ágat vagy tuskót, néha valóságos miniállatkertet találunk alatta. Ott rejtőzik az éjszakai életmódú kékfutrinka, de láthatunk ászkákat, pókokat, csupasz csigákat, ezerlábúakat és még sok más apró állatot. A korhadó avarral és gombákkal táplálkozik az ikerszelvényesek közé tartozó erdei vaspondró.

Ősszel mindig nő a parkok és az arborétumok látogatottsága, ami valószínűleg a lombszíneződéssel magyarázható. A levelekben gyönyörködve azonban sok vonuló madarat is megfigyelhetünk. A parkokban is sok ember jár, ezért az ott élő mókusok is jobban bíznak az emberekben, néhány lépésnyire sétálhatnak el mellettük anélkül, hogy a fára menekülnének. De alig állunk meg, viselkedésük nyomban megváltozik. A legközelebbi fatörzsre kúsznak, s kaffogó hangot hallatva és a farkukkal idegesen csapkodva fejezik ki nyugtalanságukat. Ha tovább sétálunk, hamar megnyugszanak, s néhány másodperc múltán már újra az avarban vagy a pázsiton keresgélnek.

Sch. E.

Változó világ az Északi-sarkon túl

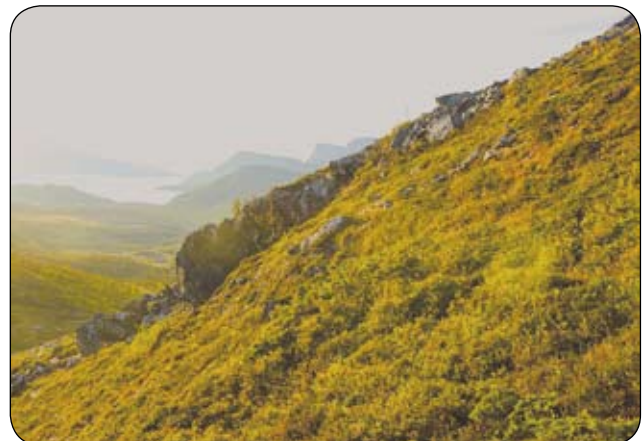
Egy világgjáró magyar fotográfus, **Horváth Eszter** Norvégia északnyugati részén, a Kvaloya-szigeten járt. Augusztus végén, az északi sarkkörön túl találkozott Audun Stienel, a norvég Természettudományi Kutatóintézet ökológusával. Stien 15 éve foglalkozik a klímaváltozás rénszarvasállományra gyakorolt hatásaival. Mint elmondta azon a területen 1999-2000-ben volt az utolsó keménynek

tekinthető tél. Az elmúlt időszak melegedő időjárása kedvezően hat a rénszarvas-populációra, állományuk növekszik Norvégiában. Az enyhébb tavaszi időben több rénszarvas borjú születik, és mivel a tél is később köszönt be, több tápanyag áll az állatok rendelkezésre, így nagyobb testsúlyra tesznek szert – mondta az ökológus.

Az arktiszi cserjék növekedése a globális felmelegedés egyik látványos hatása. A növényekkel borított nagyobb és sötétebb zöld területek több napfényt nyelnek el, ami hozzájárul a fagyott talaj olvadásához és ezzel gyorsítja a globális felmelegedést.

A sarki jég olvadása negatív hatással van a Jeges-tengerben élő állatokra, a szárazföldön élőkre viszont pozitívan hat. Ha rövidebb ideig borítja hó a felszínt, akkor az állatok hosszabb ideig jutnak tápanyaghoz

Az arktiszi cserjék növekedése a globális felmelegedés egyik látványos hatása

Egy különös kinézetű állat – a kis páncélos egér

A különös kinézetű kis páncélos egér vagy pichiciego az övesállatok családjába tartozó faj. Argentína száraz füves pusztáin és homokos alföldjein él, az ország középső részén fordul elő. Az övesállatok (vagy más néven tatuk) közül a kis páncélos egér a legkisebb méretű. Testhossza mindössze 9–12 centiméteres, a farka igen rövid.

Páncéljának színe rózsaszín, hasi része sárgás vagy piszkosfehér. Lapátszerű mellső lábain nagy karmok találhatóak, amelyekkel szinte „úszik a homokban”. A kis páncélos egér életének legnagyobb részét a föld alatti járataiban tölti. Ha megijeszti, gyorsan beássa magát a földbe. Üregeit a hangyabolyok közelében vájja, és hangyákkal, valamint azok lárváival táplálkozik. Étrendjét kiegészíti egyéb rovarokkal, lárvákkal, férgekkel, csigákkal és növényi részekkel is, például gyökerekkel. Ez a különleges, éjszaka aktív állat a tüskés bozótosokat és a kaktuszfélék közelségét keresi.

1996-ban a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) a veszélyeztetett fajok közé sorolta a kis páncélos egeret, aztán 2006-ban mérsékelten fenyegetett fajnak minősítette. 2008-ban pedig adathiányos kategóriába került a tudományos információk hiánya, illetve a populációdinamikájának nem megfelelő ismerete miatt.

Miért félnek a macskák az uborkától?

Az utóbbi időben megszorodtak azok a videók, amelyek demonstrálják a macskák félelmét az uborkától. Ezek az után lepték el a videómegosztókat, hogy villámgyorsan terjedni kezdett egy felvétel egy vacsorázó cicáról, amely, miután hátrafordult, egy uborka láttán rugóként pattant fel, és egy hatalmas ugrással próbált minél távolabb kerülni a zöldségtől. A kíváncsi gazdák világszerte végezték el a „kísérletet”, amely, úgy tűnik, mindig ugyanazt a reakciót eredményezte: amint a macskák meglátják a hosszú zöldséget, azonnal menekülni kezdenek.

A Telegraph a videók kapcsán megkért egy, az állatok viselkedését kutató szakembert, dr. Roger Mugfordot, hogy magyarázza el a jelenség előtt értetlenül álló gazdáknak, miért reagálnak így a macskák. Mugford elmondta, hogy a macskák reakcióját az újdonság és

a váratlanság ereje váltja ki, hiszen nem számítanak rá, hogy valami szokatlan dolog kerül a közelükbe, amíg ők falatoznak. A szakember szerint az uborka ragadozóra, formája okán leginkább kígyóra emlékezteti a macskákat, amelyek a túlélés érdekében gyorsan és ösztönösen reagálnak. Mugford szerint a macskák nem az uborkától félnek, hiszen hasonló reakciót mutatnának akkor is, ha például egy nagy múpók kerülne mögéjük.

A kutyájával együtt utazza be a világot az állatvédő házaspár

Különleges életet él egy amerikai házaspár, elkötelezett állatvédőként a világot járva segítenek a bajban lévő állatokon. A környezetvédő Jenny és férje, az állatorvos Jimmy Desmond több szervezet munkáját is segíti, többek között a Jane Goodall Intézet és a The Humane Society of The United States programjaiban működnek közre, illetve Jenny a The Harmony Fund nevű szervezet egyik vezetője. Szinte folyamatosan úton vannak, és beteg vagy árva állatok rehabilitációjával foglalkoznak. Az állatok gondozásában a kutyájuk, Princess is kiveszi a részét. Princesset a gazdái a biztos haláltól mentették meg, mivel a korábban menhelyen élő kutyát elaltatásra jelölték ki. Szerencsére azonban a házaspár magához vette az örökbefogadásra alkalmatlannak ítélt kutyát.

A menhelyről megmentett kutya minden állattal rendkívül barátságos, és mindig megpróbál vigaszt nyújtani a bajban lévőeknek, legyen az akár kismajom, malac, mókus, gorilla vagy akár tengeri csillag. Gazdái csak „csodakutyaként” szokták emlegeti, hiszen olyan gyengédséggel gondozza a segítségre szoruló állatokat, mintha csak erre született volna. Mióta örökbe fogadták, már jártak vele például Ugandában, Kínában, Libanonban és Kenyában is, illetve Amerika több államában segítettek állatokon. Az idén októberben Libériába utaztak, ahol egykori laboratóriumi csimpánzok ellátásában segítenek.

RÜGYFAKADÁS

Krétamese

Én egy ötödik osztály krétája vagyok. Nagyon eleven osztályról van szó, a diákok a szünetben szeretnek velem dobálózni. Így kerültem be a szekrény mögé.

Hétfő van. Magyaróra. A tanáró kihív egy diákot a táblához, hogy írja fel a szófajokat. Igen ám, de nincs kréta. Anna körbenéz az osztályban, hogy hátha talál valahol egy eldobott krétát, mivel a szünetben krétaháború volt. Anna benéz a szekrény mögé, s kihalász engem a sötét, piszkos helyről.

– Tanáró! Megtaláltam az elveszett krétát! – kiált fel Anna.

– Jól van, akkor írd fel a szófajokat! – mondja a tanáró.

A lány közelít a tábla felé, és érzem, hogy izzad a keze az izgatottságtól, hegyem találkozik a táblával. Elkezd felírni a feladatot. Apró porom hullik le a tábláról, és érzem, hogy egyre fogyok. Szinte már alig van belőlem. Csengetnek, jön a büdös szivacs, és mindent eltüntetnek, ami csak a táblán volt. Csak az az icipici darab marad belőlem, amelyet Anna a kezében tartott. Végre visszakerültem a tábla elé.

Nem sok minden maradt az életemből, de annak örülök, hogy nem kell a szekrény alatt porosodnom.

Horváth Kitti, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Őszi táj

Egy napra emlékszem vissza kiskoromból, és most ezt szeretném elmesélni.

Az őszi napsugarak besütöttek az ablakon, és megcsiklandozták az orromat, én pedig felébredtem. Anyukám odajött hozzám, és adott egy pusztát az arcomra, majd ment, és végezte a teendőit.

Kinéztem az ablakon a csodálatos őszi tájra. Az utca tele volt barnás-sárgás levelekkel. Vettem a kabátom és kimentem apukámhoz, megkérdeztem, hogy segíthetek-e neki. Legtöbbször a madarakat szoktam etetni. Kint éreztem a csodálatos őszi levegő illatát. Az udvar gyönyörű színekben pompázott.

Délután elmentem anyuval sétálni a töltsésre. A szél felfújta a leveleket a járdára. A Tisza vizén a lenyugvó napsugarak táncoltak. Amikor hazaértünk, akkor már sötét volt.

Álmaimban még mindig ez a csodálatos nap volt a főszerepben, majd a másik reggel egy újabb nap vette kezdetét.

Balog Kornél, 6. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Háromnegyed gyakor az iskolában

Reggel frissen kelek, néha jókedvvel is, sietek az iskolába, hogy minél korábban találkozzam a barátaimmal.

Az első óra soha sem unalmas, bármelyik tantárgy is legyen az. A második óra ritkán unalmas, attól függ, melyik tantárgyról van szó. A nagyszünetben kipihenjük magunkat, emiatt a harmadik óra kevésbé fárasztó. A negyedik órán már kezdünk unatkozni és fáradni, és egyre lassabban múlik az idő. Az ötödik órán nem tudunk odafigyelni, csak arra tudunk gondolni, hogy mit fogunk otthon csinálni.

És a hatodik óra maga a halál. Anyira unom magamat ezen az órán, hogy még a szemem is ferdén áll. A falióra kattog. A tanár beszél, de az a legrosszabb, hogy szétültette a fiúkat és nem tudunk beszélgetni. Elmúlt húsz perc az órából, annyira unom magam, hogy még azt sem bánám, ha egy szörnyeteg betörne a tanterembe. Most már tizenöt perc maradt az órából, annyira unatkozom, hogy már elkezdek ugrálni a széken. Még tíz percet kell kibírnom, nem tudok magammal mit kezdeni. Öt perc múlva csöngetnek, már megbolondulok a türelmetlenségemtől, az óra egyre lassabban kattog, már teljesen kiakadtam, elkezdek kopogni.

Végre csöngetnek. Összepakolok, kirohanok az udvarra, és azt kiabálom, hogy: „Szabadság!” meg is csókolom örömben a földet. De akkor jön Tia, és ezt állítja:

– De Orion, van még hetedik óránk!

Békési Orion, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Vallomás eddigi életemről

Minden nyelvben azt tanítják meg először, hogy hogyan mutatkozunk be. Az én nevem Kratok Gyula. Ezzel a legtöbben hadban állnak, mert a magyar ajkakon kívül nincs más nép, aki ki tudná mondani a nevem. Talán épp ezért is szeretem. A következő pár sorban azt szeretném elmesélni, hogy ki is vagyok, és kik állnak közel hozzám.

2001.12.24-én születtem Topolyán. Édesanyám Kratok (Szeverity) Erzsébet zentai születésű. Édesapám Kratok Gyula, aki szintén topolyai születésű. Anyukámra mindenben számíthatok: főz, mos ránk, takarít, segít a házi feladat elkészítésében. Egyszerűen mindenhez ért, vagy legalábbis igyekszik. Apukámra most már úgy tekintek, mint egy barátóra, akivel minden tudunk nevetni. Anya ezt persze nem érti meg. Néha azt hiszi, hogy megbolondultunk. Egy testvérem van, Bence. Őt év különbség van közöttünk. Így aztán vele nem értjük meg mindig egymást. A tévéért folyton vita folyik közöttünk. Végül mindig kibékülünk. Szerintem ezt a jelenséget hívják testvéri szeretetnek.

Már nyolc éve annak, hogy először átléptem az iskola kapuját, de még mindig pontosan emlékszem az első napra. A tornateremben tereltek össze minket. A nézőtérrel rengetegen néztek minket, ami nagyon zavart. Azóta sem bírom a tömeget, és azt, ha a szemek rám szegeződnek. Egyszer csak egy lány lépett elé, és a nyakamba akasztott egy kék virágot 1. d felirattal. Ezután a tanterembe mentünk, ahol megismerkedtünk a tanító nénivel. Az első tanévem nehezen kezdődött. Bal kézzel nehezen tudtam szépen írni. Elsőben pedig erre nagy hangsúlyt fektettek. Felsőre jól kikupálódtunk. Erős, egységes osztály lettünk. Úgy érzem néha jól kitoltak velünk. Sokan elmentek tőlünk: diákok, tanárok, barátok. Helyettük olyanok érkeztek, akiket egyszerűen nem tudtunk befogadni. Sokan lemondtak rólunk, de mi többször is bebizonyítottuk, hogy lehet ránk számítani. Ezért szerintem a mi kis osztályunk a legjobb.

Életem legszomorúbb napja a mamám temetése volt. Nagyon közel álltunk egymáshoz. Bármit megoszthattam vele. Nem is tudom megszámolni, hogy hány szép közös emlékünk van. A sok szeretetet, amit tőle kaptam, sajnos már nem tudom viszonzni. Életem legnagyobb hibájának tartom, hogy nem becsültem meg, ahogy kellett volna.

Életem korántsem tökéletes, de Titus Livius szerint a múlt hibáiból tanulni kell. Ezért tökéletesen elégedett vagyok az életemmel. Nem cserélnék senkivel a világon, és különben is, ha mindenem meglenne, akkor nem lenne miért küzdenem, nemde?

Kratok Gyula, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Sütő Valentina
2. osztály, J. J. Zmaj iskola,
Szabadka

Ivanov Lilla,
2. osztály, J. J. Zmaj iskola,
Szabadka

RÜGYFAKADÁS

A köd

*Minden reggel szítál a köd,
A világ szürke és nedves,
Suliba menni nem kedves.*

*Minden reggel szítál a köd,
A világ titkos és rejtélyes,
Iskolába menni veszélyes.*

*Minden reggel szítál a köd.
Ősz van és közeleg a tél.
Hideg, fagyott az egész rét.*

**Szűcs Inesz, 6. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

A tavasz, a nyár, az ősz és az ember

A tavasz márciusban kezdődik. Mivel minden évszak, így a tavasz is három hónapig tart. Tavasszal már nem a sötét, komor, téli felhőket sodorja a fel-feltámadó erős szél, hanem fehér, világosszürke gomolyagok úsznak az égen. Hazatérnek a fecskék, gólyák, és újra fészket raknak. A tavasz a természet, a kikelet, és az újjáéledés, ébredés évszaka, és ez az évszak olyan derűs, mint a fiatalok.

*Cseppen a jégcsap, olvad a hó.
Csupasár dombon nincs takaró.
Hóféhér csokrok bújnak elő,
Belezendül a vén tölgyerdő.
Kis cinege szólal: Nyitnikék!
Ibolya nyitja is kék szemét.
Hazatér lassan minden madár,
Fészkenél újra párra talál.
(Andók Veronika: Tavasz van)*

A nyár júniusban kezdődik. Ez az évszak napos, meleg, és az ég olyan színben pompázik, mint a tenger vize. Ilyenkor kezdődik a nyári szünet. Ebben az évszakban terem a legtöbb termés, pl.: a búza, amelyből kenyeret készítenek, a konyhakerti növények: uborka, paradicsom, paprika, tök.

*Mint felhők a nyári égen,
Erzeményim jönnek-mennek
Majd fehéren, majd sötéten;
S egy sem áll, egy sem pihen meg.
Hova mennek? honnan jönnek?
Nem tudom, nem sejtjűk őket
Hozza és elfűja őket
Az örök szél, az idő.
(Petőfi Sándor: Mint felhők a nyári égen)*

Az ősz szeptemberben kezdődik. Az ősz az öregedés évszaka. A halványulás a hűvös szellő időszaka. Lassacskán lehullatják leveleiket a fák, amelyek alatt avarfelhő pompázik. A nap sugarai már csak halványan sütik a falut. Az emberek ilyenkor igyekeznek betakarítani az őszi termést. A vándormadarak elköltöznek melegebb vidékre.

*Itt van az ősz, itt van újra,
S szép, mint mindig, énnekem.
Tudja isten, hogy mi okból
Szeretem? de szeretem.
Kiülök a dombtetőre,
Innen nézek szerteszét,
S hallgatom a fák lehulló
Levelének lágy nesztét.
(Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra)*

**Horváth Lenke, 7. osztály,
Sonja Marinković iskola, Szentmihály**

Emlékeim béklyójában

Emlékek... Nehéz ezt a szót kimondanom. Talán azért, mert nem sok szép emlékekkel büszkélkedhetem.

2010. október 22-e volt, a születésnapom. Reggel fél hatkor csörgött az óra. Az idő nagyon pocskék volt, hősés és hideg. Arra ébredtem, hogy nagy sürgés-forgás van körülöttem. Elképzelni sem tudtam, hogy mi történt. Nagy nehezen kikászálódtam az ágyból, aztán megpillantottam apát a konyhában, sírt. Megjijedtem, egy szót sem tudtam szólni. Apu, sírással küszködve, odahúzott az ölébe, átölelt és csak annyit mondott, hogy nincs többé nagypapi... Összedőlt bennem a világ. Eltört a mécses. Az imádott nagypapim elment. Ez a hír nagyon rosszul érintett. Nem tudtam megszólalni, gombóc volt a torkomban. Ez volt életem legrosszabb születésnapja. Mindenki ideges volt. Apuék szervezték a temetést, érthető, hogy mindenki elfelejtette a szülinapomat. Szerettem volna, ha mindez csak egy álom, és én gyorsan felébredek, de nem így történt. Besétáltam a szobámba, levettem a nagypapával készült közös képünket a szekrényről, és csak folytak a könnyeim. Imádkoztam a nagypapáért. Nem értettem, hogy miért vették el tőlem. Őt, akivel a legtöbb időt töltöttem, aki megtanított kerékpározni, aki este lefekvés előtt befonta a hajam... Nem értettem... Szabadidejében mindig velem volt. Nem akartam elfogadni a történeteket. Csak a nagypapimat akartam. De senki nem tudta visszahozni nekem. Nem volt beteg, minden rendben volt az egészségével. A családjának és a munkájának élt. Bárcsak most is itt lenne velem! A mai napig kijárok hozzá a temetőbe, és imádkozom érte. Tudom, hogy még mindig mellettem van, és nagyon szeret, még ha nem is láthatom.

Emléke nem hagy nyugodni. Talán ez így a legjobb. Senki nem tudja helyettesíteni az én drága nagypapámat. Mindig a szívemben maradsz, nagypapi.

Kovács Martina, 8. osztály, Szervó Mihály iskola, Padé

Gladiátorviadalon jártam

Egy időgéppel találok szembe magam. Végigfut agyamon Marcus Aurelius császár filozófiája, miszerint „Minden amit hallunk, csak vélemény, nem tény és minden, amit látunk, csak egy nézőpont, és nem a valóság.”

És ha most használom ezt az időgépet és visszamegyek a múltba, meg fog változni körülöttem minden? Lehet, hogy megváltoztatom az egész történelmet egy időutazással? És mi van, ha nem tudok visszajutni a saját világomba, az időgép pedig ebben az időszakban marad? Belevágok, mert ez csak lehetőség és nem tény. Talán én leszek az első, és talán az egyetlen ember, aki utazhat az idősíkok között. Mert ha az evolúció a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodás képességét jelenti, akkor én kihalásra ítélt állatfajnak tekintem magamat. Ezért a lehető legkevesebb nehézséggel találok szembe magam, és állítom az időgépet: idő: 161. július 30., hely: Róma belvárosa. Marcus Aureliusszal kezdtem, az ő uralkodásának idejébe csöppenek. A 170-es években kezdődő keresztényüldözés előtti időszakban jutok most el. Megérkezek. A zsebembe teszem az időgépet. Ruhát váltok, hogy ne keltsék feltűnést, és jegyet veszek a gladiátorviadala. Már a nézőtéren ülök, és pont egy markomann és egy kvád harcos csap össze. Roppant izgalmas, mindketőt kissé ügyetlen, de mégis szórakoztató. Inkább cirkusznak, mintsem véres viadalnak nevezném. Végül csak-csak az egyik a másik fölé kerekedik. Mindenki a császár kézfejét nézi. Szerencsére megkegyelmeztet az alul maradt harcosnak. Kezd kiürülni az amfiteátrum, és eszembe jut, hogy a ruhám zsebében hagytam az időgépet. Mikor rohanok le a teátrumról – pedig szívesen innám le a teát a rumról –, megbotlok ezen síkban élő énem lábába. Libabőrös leszek, hiszen a régi, vagyis új ruhámban van, amelyet az előbb cseréltem le. Ő rám néz, és azt mondja, hogy én vagyok az ókori énje. Hiába gyözködöm őt, hogy nem úgy van, el kel ismernem, mindent összekutyultam.

Mert a szó/vicc a szó/kincs. De ez az egész sem nem vics, sem nem kincs, hanem az ijesztő valóság.

Papp Erzsébet, 7. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Az osztályom

A hatodik osztály
a bitangok osztálya.
Senkinek sincs esze a tanulásra.
Okosak vagyunk, viccelődni tudunk,
Ezért telítődik a panaszkönyvünk.
Aztán jön a szülői,
Majd ezt követi az otthoni bünti.
Hiába mondjuk, hogy ez, meg az,
Nem érdekli őket „amaz”.
Az osztályban pedig húszan vagyunk,
S Isten őrizz, hogy ketten egyszerre ugyanazt gondoljuk.
Hát ilyen a mi 6. c osztályunk,
Egy tökéletes és okos osztály.

Huszta Armand, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Tréfás mese

Egyszer elhatároztam, hogy elmegyek Sünországba, mely a sivatagon túl volt.

Mentem, mendegéltem Sünországra felé, egyszer csak egy sült galamb hullott a fejemre. Gondolkoztam, hogyan eshetett a fejemre, ha nincs itt sehol sütő. Leültem a sivatagi porba, és elkezdtem enni a békaszájú madarat. Mikor megettem, útnak szárnyaltam. Sok idő elteltével odaértem Sünországra határának kapujába. Be is ugrottam a kapun. Beértem Benőfalak falvacskába. Sétáltam, sétáltam, amíg esteledni nem kezdett. A verőfényes, napsütötte éjszakán odaballagtam bekopogtam, hogy kaphatnék-e szállást. Beengedtek, és bemutatották a három gyermeküket. Az egyik volt Por, a másik Kosz és a harmadik Bodor. Nem tudtam elképzelni, hogy miért ilyen bodorak Bodor tuskéi. Kicsit szimatoltam, kapirgáltam még az ágy alá is benéztem, mert amióta megettem a sült galambot, valahogy galamb tüneteim lettek. Bodorka éppen indult otthonról. Megkérdeztem:

– Hova, hova?

– Fodrászhoz – válaszolta Bodorka.

Vele tartottam én is, de nem tudtam elképzelni, hogy miért megy fodrászhoz. Odaértünk a szalonhoz, és már vasalták is Bodor tuskéit, mert elég szúrós vendég volt. Mikor megszomjazott, és ivott, rögtön visszagöndörödtek a tuskéi. Vettem neki egy túskevasalót, és siettem is haza, mert kinőtt egy farktollam. Aki ezt nem hiszi el, járjon utána, és egyen sült galambot!

Csuzdi Loretta, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Törökfalu

Magyarkanizsa

Kanizsa, Kanizsa,
Szépséges városom,
Van három iskolád,
Meg három templomod.

A keresztútnál a villanyrendőr
Forgalmat irányít.
Megállok, és nézelődök,
Ki siet, ki áll itt.

Sétálok az utcán,
Szól a harang hangosan.
Imára hív, időt jelez,
De azt nagyon pontosan.

Kedves Pajtások!

Múlt heti számunkban sajnálatosan összetévesztettük egy rajz beküldőjének adatait, amire azért került sor, mert a rajz hátlapján nem szerepelt minden adat. A sajnálatos félreértések elkerülése végett, kérünk benneteket, hogy a fogalmazáshoz, vagy a képzőművészeti alkotáshoz mellékeljétek nevetek, osztályotok, iskolátok és helységetek nevét. Legtöbbször ezt most is megteszik, jó lenne a jövőben is figyelmet fordítani erre az „apróságra”.

A héten befutott postai küldemények témái között már a karácsonyt is megtaláltunk, s ez rádöbbentett bennünket, milyen gyorsan közelednek az ünnepek: Mikulás a hétvégén, majd körülbelül három hét múlva a karácsony is itt lesz, a téli szünidőről nem is beszélve.

Lássuk, kik gondoltak ránk!

Az **adai Cseh Károly** iskolából az olvasás témájára írtak többen elgondolkodtató fogalmazást, a **csantavéri Hunyadi János** iskola tanulóit pedig december 25-ét megidézve ünnepre szóló verseket, fogalmazásokat küldtek. Ezenkívül hamarosan olvashattok azokról a munkákról, melyek a **szabadkai Đuro Salaj**, a **zentai November 11.**, az **őbecsei Sever Đurkić**, a **szilágyi Kis Ferenc** iskolából érkeztek, valamint láthatjátok az **őbecsei Petőfi Sándor** és a **topolyai Csáki Lajos** iskolából érkezett, lapunknak és olvasóinknak szánt rajzok némelyikét.

Nagy Magdolna

Itt folyik a Tisza is,
Hömpölyög lomhán.
A szívemhez nőttél,
Magyarkanizsám!

Iván Álmos, 6. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Hajnal Ildikó,
6. osztály,
Vuk Karadžić
iskola, Bajmok

Segítség, sok a hó!

A Mikulás már aludt. Reggel korán kellett indulnia, hogy minden kedves kis barátjához eljusson. A szánkó telis-tele volt ajándékokkal. Örülnek majd a gyerekek!

Talán még álmában is erre gondolt. Igazán szépet álmódott. Mindenütt mosolygó, kacagó gyerekeket látott, akik énekeltek, táncoltak és verset mondtak. Jókedvűen pillantott mindegyikükre, s örömmel látta, mennyit nőttek tavaly óta. Éppen énekelni akart – együtt a vidám gyereksereggel –, amikor recsegés, ropogás szakította félbe az álmat. Felriadt.

Alig tudta kinyitni a szemét. Legszívesebben aludt volna tovább, de az a rettenetes hang ismétlődött. Gyorsan felkapcsolta a villanyt. Ránézett az órára. Annak a hangját gondolta recsegésnek, ropogásnak, hegyomlásnak, földrengésnek..., pedig csak azt jelezte:

– Ideje felkelni, fűgén útra kelni!

Mosakodott, fésűlködött, felöltözött, a reggeli tornáról sem feledkezett el. Hamar reggelizett és alaposan fogat mosott, azután magára vette jó meleg bundáját, hiszen nagyon hideg van odakint.

– Először kinyitom a kaput, addig se fázzanak a szánkó előtt a szarvasok! – gondolta.

Egy fordítás, két mozdulat, ám a kapu zárva maradt. Hiába nyikorodt-csikordult a kulcs, s fordult el a zárban, hiába nyomta a kilincset... Nyomta, húzta, cibálta, lökdöste, bökdöste: semmi!

A másik kapuhoz szaladt. Nem nyílt. A harmadikkal és a negyedikkal is feleslegesen próbálkozott.

– Több kapu nincs! Ráadásul mindegyik kifelé nyílik.

Felnézett a magasba. Sűrű pelyhekben hullt a hó. Lepillantott: tér-dig gázolt ő is ebben a csodálatos fehérségben.

– Biztosan a sok-sok hó torlaszolta el a kapukat! A gyerekekhez pedig el kell mennem! Kár, hogy nem tudok repülni! Hogyan szabadulhatnék ki a Mikulás-vár fogságából?

Tűnődött, gondolkodott. Beszaladt a házba, fel a toronyba. Meghúzta a várharang kötelét. A csendes hóesésben messzire szállt a bimmm-bamm... Madarak, őzek, szarvasok és az ébredező mókások figyeltek a szavára. Mindenki a Mikulás-hegy oldalára szaladt. Alig találták meg a bejáratot, úgy beborított mindent a hó.

– Segítenünk kell a Mikulásnak! – mondták a madarak.

– Segíteni, segíteni! Hogyan segítsünk? Bemenni sem tudunk! – morgolódtak az őzek és a szarvasok.

– Ti legalább tudtok repülni – szóltak a mókások, akik legszebb álmukból ébredtek...

Megszólt a legöregebb, legbölcsebb szarvas:

– A madarak repüljenek, a mókások másszanak be a várba! Odabent kérdezzétek meg, hogyan tudnánk segíteni... Mi addig idekint a patáinkkal kaparjuk a kapu előtt a havat.

Amint mondta, úgy is tettek. A madarak repültek, a mókások másztak, s egykettőre a Mikulás előtt álltak.

– Szervusztok, kedves kis barátaim! Köszönöm, hogy a segítségemre siettetek. Nem tudom, mit tegyünk... Sok-sok gyerek vár mindenütt. Az ablakokban szépen kitisztított kis cipők. A szánkóm tele ajándékkal. Én meg ki sem tudok lépni az udvarról.

– Mi a csőrünkbe csippentjük az ajándékokat, s elvisszük mindenki-nek... – ajánlották a madarak.

MESÉLGETŐ

– Mi puttyont teszünk a hátunkra, abba rakjuk a meglepetést... – javasolták a mókások.

– Kedvesek, aranyosak vagytok, ám a nagyobb ajándékokat el sem bírjátok. Olvasni sem tudtok. Pistinek vinnétek azt, amit Kati vár... Örömből szomorúság, meglepetésből csalódás lenne! Köszönöm, de nem ez a megoldás. Nekem kell kijutnom! Hogyan? Még nem tudom...

– Eszembe jutott valami – szólt a bagoly.

– Mondd gyorsan! – sürgették a többiek.

– Mit gondoltok, melyik állat a legerősebb a környéken?

– A medve! A medve!

– A medve alszik. Minden óvodás tudja! S ha csak egyszerűen aludna, de mélyen alszik, nagyon-nagyon mélyen.

– Ráadásul horkol, hogy zeng belé a vidék!

– Fel kell ébreszteni! Ezt a sok-sok havat csupán ő tudja eltakarítani a kapu előtt.

– Gyorsan keressük meg!

A madarak repültek, a mókások fűgén másztak. Odakint elmondták a többieknek, hogy mit kell tenniük.

*

Hamarosan a mackó barlangjához értek. Megálltak. Hallgatóztak, fűltek. Rémisztő, ijesztő és rettentő hangokat hallottak. Óvatosan belopakodtak.

Odabent, jó meleg dunnája alatt, hanyatt fekvé aludt a maci, és horkolt, és horkolt, és horkolt. Visszhangzott a barlang, zengett-bongott az erdő, a hegy. Az állatok szólolongatják, cirógatják, simogatják, csiklandozzák, ébresztgetik, keltegetik, ám az álmom nem szűnik, nem szökik.

Ekkor eszükbe jutott a kicsi, játékos kedvű, mindenkit utánzó nyuszi. Elszaladtak érte, s a barlangba hívták.

– Kedves Nyuszkó! Légy szíves, utánozd a rigó fűtyülését, a kakukk hangját, a békák brekegését!

– Ha csak ez kell, megteszem én!

Azzal fűtyült, kakukkolt, brekegett, a mackó is beleremegett. Felnézett, s nagy csodálkozva kérdezte:

– Itt a tavasz? Felkelek.

Nyújtózott egy nagyot. Az állatok megnyugtatták:

– Nincs még tavasz, tél borul az erdőre...

– Akkor miért keltettetek fel?

– A segítségedet szeretnénk kérni...

– Éppen ilyenkor, amikor a legszebbet álmodtam... Annyi mézet én életemben nem láttam... üüüm... Miben segíthetek?

– A Mikulás...

– A Mikulás? Miért nem ezzel kezdtétek?

– Nagyon sok hó esett az éjszaka. Eltorlaszolta a Mikulás-vár kapuját. Nem tudja kinyitni, ajándék nélkül maradnak a gyerekek!

– Dehogyan maradnak! Dehogyan maradnak! Brum-brum, sőt: brumm-brumm, azt a havat szeretném én látni, amelyikkel nem bírok el! Gyere, szedjétek a lábatokat! A szárnyaitokat se kíméljétek!

Hipp-hopp, hipp és hopp, oda is értek. A medve vezetésével mindannyian munkához láttak.

*

Odabent a Mikulás izgatottan várt, várakozott... Egyszer csak megnyikorodt, megcsikordult a kapu. Kitárult. Vidám állatsereg köszöntötte.

– Köszönöm a segítséget! Köszönöm, hogy nem maradtak ajándék nélkül a gyerekek! Köszönöm! Köszönöm!

– Noked mindig szívesen segítünk. Most siess utadra, el ne késs!

A Mikulás felpattant a szánkóra, az ajándékok tetejére, s csengve-csilingelve-énekelve, víg örömmel indult útjára. Barátai még akkor is hallották a hangját, mikor a hegyoldal eltakarta előlük.

A medve visszafeküdt jó meleg ágyába. Pillanatok alatt elaludt. Másnap reggel felébredt. Felkelt, a barlang szájához ment. Kinézett. Elállt a hóesés. A végtelen fehérségben lábnyomokat pillantott meg. Távolodó énekszót hallott. Majdnem megbotlott valamiben... Ránézett. Nem akart hinni a szemének. Lehajolt, felemelte azt az óriási üveget, amely tele volt a legfinomabb akácmézzel.

Devecsery László

Michel Houellebecq

Behódolás

(Részlet)

Másnap bankszámlát nyitottam a Barclays Gobelins sugárúti kirendeltségében. Az átutalás egyetlen munkanapot vesz igénybe, közölte velem az alkalmazott; nagy meglepetésemre szinte azonnal kaptam egy Visa-kártyát.

Úgy döntöttem, gyalog megyek haza – gépiesen, automata üzemmódra kapcsolva töltöttem ki a folyószámla-változtatáshoz szükséges formanyomtatványokat, és át kellett gondolnom a dolgokat. Amikor az Italie térre értem, hirtelen rám tört az érzés, hogy mindez egy csapásra eltűnhet. Az a kis göndör hajú, farmeros fekete lány, a szépen gömbölyödő fenekével ott, a 21-es busz megállójában, na ő például biztosan eltűnik, vagy legalábbis alaposan át lesz nevelve. Az Italie 2 bevásárlóközpont kapubejárója előtt, mint máskor is, adománygyűjtők álldogáltak, aznap a Greepeace-nek gyűjtöttek, ők is el fognak tűnni, egy gesztenyebarna, félhosszú hajú, szakállas fiatalember lépett hozzám a prospektusával, de én csak egyet pislogtam, és mintha valóra is vált volna a jövendölés, úgy mentem el mellette, hogy meg sem láttam, és beléptem az üvegajtón, amely az üzletközpont nulladik szintjére vezetett.

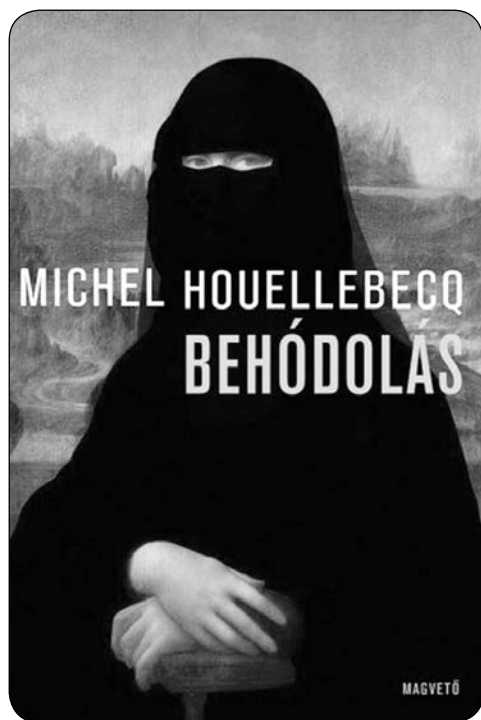
Odabent az üzletközpontban már nem volt ilyen egyértelmű a mérleg. A Bricorama barkács áruház vitathatatlanul megmarad, de a Jennyfer napjai nyilvánvalóan meg vannak számlálva, semmit nem kínált, ami megfelelhetne egy muszlim kamaszlány számára. Ezzel szemben a *Secret stories* üzletláncnak, amely márkás fehérneműket árult leszállított áron, nincs miért aggódnia: Rijádban és Abu-Dzabiban az ehhez hasonló üzletláncok sikere megkérdőjelezhetetlen, és a Chantal Thomassnak vagy a La Perlának sincs félnivalója egy iszlám rendszer eljövételétől. A gazdag szaúdi nők, akik egész nap áthatolhatatlan fekete burkát viselnek, este paradicsommadárrá változnak, áttetsző mintázatú harisnyatartót és melltartót, színes csipkével és ékkövekkel díszített tangabugyit vesznek fel; éppen fordítva, mint a nyugati nők, akik napközben elegánsak és szexik,

mert a társadalmi státusuk ezt követeli, de amikor hazaérnek, kiszáll belőlük minden erő, kimerültségükben laza és formátlan holmikba bújnak, és ezzel minden csábítási szándékról lemondanak. A Rapid'-Jus pultja előtt (ahol egyre bonyolultabb összetételű italokat – kókusz-passion-guajava, mangó-licsi-guarana – kínáltak, volt ott vagy úgy tízféle, mind elképesztően magas vitamintartalommal) hirtelen eszembe jutott Bruno Deslandes. Legalább húsz éve nem találkoztam vele, és nem is jutott eszembe. A doktori iskolában volt csoporttársam, akár úgy is mondhatnánk, hogy baráti kapcsolatba kerültünk, ő Lagorgue-gal foglalkozott, tisztességes, de nem igazán kiugró doktorit írt, és rögtön utána letette az adófelügyelői vizsgát, majd elvette feleségül Annelise-t, akit nem is tudom már, hol ismert meg, gondolom, valami egyetemi bulin. Annelise egy mobiltelefoncég marketingosztályán dolgozott, sokkal többet keresett, mint Bruno, Brunónak viszont biztos állami állása volt, ahogy mondani szokás; vettek egy kis kertes házat Montigny-le-Bretonneux-ben, már két gyerekük is volt, egy lány és egy fiú, Bruno volt az egyetlen az egyetemi társaim között, aki a normális családi életet választotta, a többiek csak ide-oda csapódtak némi internetes társkeresés, szórványos villámrandizgatás és a sok magány közepette; egyszer véletlenül találkoztam Brunóval a RER-ben, meghívott magukhoz a következő péntekre egy barbecue-partira, június végén jártunk, Brunóéknak volt kertjük, tehát tarthattak barbecue-partit, lesz ott néhány szomszéd, „de az egyetemről senki”, biztosított Bruno gyorsan.

Nagy hiba volt péntek estére szervezni a bulit, ezt rögtön láttam, amint megérkeztem, és megpuszítottam Bruno feleségét, aki egész nap dolgozott, kipurcanva ért haza, ráadásul, mivel sokat nézte *A majdnem tökéletes vacsorát* az M6-on, túl bonyolult ételeket gondolt ki, a kucsma-gomba-felfújt például abszolút reménytelen volt, de amikor nyilvánvalóvá vált, hogy még a guacamolét is el fogja szúrni, azt hittem, sírva fakad, a hároméves kisfiúk ordítani kezdett, és Bruno, aki rögtön

az első vendégek érkezésekor beseggelt, már a kolbászokat sem volt képes forgatni, úgyhogy én siettem Annelise segítségére, aki a reményvesztettség szorításában túlcorduló hálával pillantgatott felém; a barbecue sokkal bonyolultabbnak bizonyult, mint hittem volna, a báránybordákat egy szempillantás alatt fekete, és valószínűleg rákkeltő elszenesedett kéreg vonta be, nyilván túl erős volt a láng, de nem értettem hozzá, és nem mertem hozzányúlni a szerkezethez, nehogy felrobbantsam a gázpalackot, ott álltunk ketten egy kupac elszenesedett hús előtt, a vendégek nyakalták a rozét, és ügyet sem vetettek ránk, nagyon megkönnyebbültem, amikor láttam, hogy hamarosan kitör a vihar, jéghideg esőcseppek vágtak a képünkbe, rohantunk be a nappaliba, a buli a hidegbüfé irányába tolódott el. Amikor lerokkadt a kanapéra, és gyűlölködve a kuszkuszra meredt, elgondolkodtam Annelise és többi nyugati nő életén. Reggel felkel, valószínűleg beszárítja a haját, majd gondosan felöltözik, a szakmai státusához illően, ami azt hiszem, Annelise esetében inkább jelent elegánsat, mint kihívót, tehát gondosan megtervezi a kinézetét, nyilván jó sok időt eltölt vele, majd elviszi a gyerekeket óvodába, a munkanapjai e-mailezéssel, telefonálással és különféle

találkozókkal telik, este kilenc felé ér haza, kimerülten (Bruno hozza el a gyerekeket az oviból, ő vacsoráztatja meg őket, neki köztisztviselői munkabeosztása van), ekkorra Annelise-ből már kimegy minden erő, kinyúlt pólóba és melegítőgatyába bújlik, így mutatkozik ura és parancsolója előtt, és Bruno úgy érzi, nyilvánvalóan úgy érzi, hogy tulajdonképpen kicsesztek vele, és ez nem fog javulni az évek során, a gyerekek csak nőnek, és persze a szakmai felelősség is egyre nő, és akkor még nem is beszélünk a test hanyatlásáról.

Az utolsók közt mentem el, segitettem Annelise-nek a rendrakásban, egyáltalán nem állt szándékomban viszonyba kezdeni vele – pedig lehetett volna rá esély, az ő helyzetében minden elképzelhető volt. De én csak némi szolidaritást akartam éreztetni vele, hiábavaló szolidaritást.

Mostanra Bruno és Annelise bizonyára elváltak már, így megy ez manapság; még száz éve is, Huysmans idejében együtt maradtak volna, és végeredményben talán nem is lettek volna nagyon boldogtalanok. Hazamentem, kitöltöttem egy nagy pohár bort, és levettem a polcról a *Házasságot*, emlékeim szerint ez Huysmans egyik legjobb regénye, és azonnal rá is leltem az olvasás – még így, húsz év után is csodálatosan érintetlen – gyönyörére. Talán még soha senki nem ábrázolta ilyen gyöngéd megértéssel az idős házaspárok langyos boldogságát: „André és Jeanne lassacskán

csak áhítatos gyöngédséget, az anyák által érzett kielégülést leltek abban, hogy néha együtt fekszenek le, egyszerűen elnyúlnak egymás mellett pusztán azért, hogy együtt legyenek, beszélgessenek, majd egymásnak hátat fordítva elaludjanak.” Ez szép volt, de hihető-e ilyesmi? El tudunk-e képzelni manapság egy kapcsolatban efféle távlatokat? Persze az ő boldogságuk is az asztal örömeihez kötődött.

„Az ingyenség újabban nagy szerepet játszott az életükben, egyéb érzékeik növekvő közömbössége keltette életre, mint a papok szenvedélyét, akik, meg lévén fosztva a test örömeitől, boldogan nyírtak fel egy-egy különleges fogás vagy csodálatos bor láttán.” Azokban az időkben, amikor a nők még maguk vásárolták és tisztították a zöldségeket, készítették elő a húst, és órákon át rotyogtatták a ragut, bizonyára gyöngéd és tápláló kapcsolat bontakozott ki a házások között; ám az élelmiszer-tartósítás fejlődése felejtésre ítélte ezt az érzést – ami egyébként, ahogy Huysmans becsületesen bevallotta, csak halvány kárpótlást nyújtott a testi örömek elvesztéséért. Ő maga, a saját életében egyáltalán nem költözött össze egyetlen ilyen „házas asszonnyal” sem, pedig Baudelaire szerint csak a házas asszonyok és a „leányzók” alkalmasak rá, hogy egy irodalmár társai legyenek – és ez azért is pontos megfigyelés, mert egy leányzó az évek során tökéletesen képes átalakulni házas asszonnyá, sőt ez a titkos vágya, erre készíti természetes

hajlama. Ám egy (valószínűleg csak relatíve) kicsapongó időszak után Huysmans a szerzetesi életforma felé fordult, és én itt szakadtam el tőle. Fogtam az *Úton*, nagy nehezen elolvastam néhány oldalt, majd visszacsobbantam a *Házasságba*, hát, a spiritualitás lángja igencsak gyengén pislálolt bennem, sajnáltam, mert a szerzetesi életforma továbbra is működött, évszázadok óta változatlanul, de hol találunk manapság házas asszonyokat? Huysmans idejében még biztosan léteztek, de az az irodalmi közeg, ahol ő élt, nem tette lehetővé, hogy találkozzék velük. Az egyetem szintén nem kedvező közeg, gondoltam, például képes volna-e Myriam az évek múlásával házas asszonnyá változni? Éppen ezen tűnődtem, amikor megszólalt a telefonom, és érdekes módon éppen ő hívott – a meglepetéstől elállt a szavam, valójában egyáltalán nem számítottam rá, hogy felhív. A vekkeremre pillantottam: már tíz óra volt, teljesen elmerültem az olvasásban, enni is elfelejtettem. Észrevettem ezzel szemben, hogy már a második üveg bort is majdnem kivégeztem.

– Azt hiszem... – Myriam elhallgatott.
– Azt hiszem, holnap este találkozunk kellene.

– Igen?
– Holnap van a születésnapod. Talán elfelejtetted?

– Igen. Ami azt illeti, teljesen elfelejtettem.

– És... – újabb csend – mondani is akarok valamit. Szóval találkozunk kellene.

Kedves Olvasó Tanulók!

Ez az a könyv, **Michel Houellebecq** *Behódolás* című regénye (részletet olvashatok belőle mai rovatunkban), amelyről mostanában sokat beszélnek Európában. Nem mintha a szerző korábban, korábbi alkotásaival, amelyekért a legnagyobb francia irodalmi díjakat is megkapta, de pl. rasszizmus vádjával bíróság elé is állították (igaz, felmentették a vádak alól), nem került volna a figyelem középpontjába. Kikiáltották vallásgyaláznak, nőgyűlölőnek, pornográfnek őt és műveit is, nevezték olcsó, szenzációhajász bulvárnak, de bravúros regényírónak egyaránt.

A *Behódolás* keserű utópia Franciaország és Európa jövőjéről, ahol egy muzulmán párt nyeri meg a választásokat és tesz szert kiterjedt hatalomra. A kritika elsősorban az európai társadalmi és kulturális állapotokra irányul.

A regény, amelynek Francïos nevű egyetemi tanár hőse ebben a válságokkal teli világban, 2022-ben keresi boldogulásának útját, miközben egy 19. századi író Huysmans műveit olvassa újra és újra, 2015 januárjában jelent meg Párizsban, azon a napon, amikor a Charlie Hebdo satirikus lap ellen súlyos merényletet követtek el. *Behódolás* című regényét jelenkorunk aktuális politikai válságokra reflektált tartalmai tették népszerűvé az olvasóközönség körében. Magyarul a negyedik kiadása látott napvilágot.

Bence Erika

Taylor Swift kapta a legtöbb díjat

A Los Angeles-i Microsoft Theatre-ben került megrendezésre 43. alkalommal az AMA, illetve az American Music Awards. A rendezvény házigazdája és fő fellépője Jennifer Lopez volt, mellette színpadra állt még Selena Gomez, Carrie Underwood, Gwen Stefani, a One Direction, a 5 Seconds Of Summer, Meghan Trainor, Charile Puth, Ariana Grande, Nick Jonas, a Coldplay, The Weeknd, Macklemore & Ryan Lewis, Alanis Morissette, a Pentatonix, Justin Bieber és mások. A párizsi terrortámadás áldozatairól Jared Leto és Celine Dion emlékezett meg.

A jelöltek 23 zenei kategóriában díjazták, és természetesen ezúttal is a legjobbak vehették kezükbe a különleges szobrocskát. A legtöbb díjat nem meglepő módon Taylor Swift kapta, aki így három díjjal gazdagodott. Az alábbiakban a nyertesek névsorát olvashatjuk:

One Direction

Az év előadója: One Direction

Az év dala: Taylor Swift – Blank Space

Kedvenc férfi előadó pop/rock kategóriában: Ed Sheeran

Kedvenc album pop/rock kategóriában: Taylor Swift – 1989

Kedvenc album soul/R&B kategóriában: The Weeknd – Beauty Behind the Madness

Legjobb country előadó: Florida Georgia Line

Jennifer Lopez

Taylor Swift

Kedvenc album country kategóriában: Florida Georgia Line – Anything Goes

Kedvenc női előadó soul/R&B kategóriában: Rihanna

Kedvenc zenekar pop/rock kategóriában: One Direction

Kedvenc latin előadó: Enrique Iglesias

Kedvenc inspiráló kortárs művész: Casting Crowns

Kedvenc előadó elektronikus tánczene kategóriában: Calvin Harris

Kedvenc inspiráló felnőtt előadó: Taylor Swift

Kedvenc férfi előadó country kategóriában: Luke Bryan

Legjobb filmzene: A tökéletes hang 2.

Kedvenc album rap/hip hop kategóriában: Nicki Minaj – The Pinkprint

Az év feltörekvő előadója: Sam Hunt

Kedvenc női előadó pop / rock kategóriában: Ariana Grande

Kedvenc női előadó country kategóriában: Carrie Underwood

Az év együttműködése: Skrillex & Diplo feat. Justin Bieber – Where Are Ü Now

Kedvenc előadó alternatív rock kategóriában: Fall Out Boy

Kedvenc előadó rap/hiphop kategóriában: Nicki Minaj

Kedvenc előadó soul/R&B kategóriában: The Weeknd

Celine Dion

Film Ferrariról

Christian Bale egy életrajzi filmben vállalt főszerepet: a világhírű olasz autógyár tulajdonosát, Enzo Ferrarit játssza el. A készülő alkotás Ferrari életrajzán alapul, amelyet Brock Yates írt 1991-ben Enzo Ferrari: The Man, the Cars, the Races, the Machine (Enzo Ferrari: A férfi, az autók, a versenyek, a gép) címmel. Enzo Ferrari korának egyik legambiciózusabb és leginnovatívabb üzletembere volt, aki autóversenyzőként kezdte a karrierjét, majd az Alfa Romeo fejlesztőjeként dolgozott, mielőtt 1947-ben megalapította a saját cégét, és kifejlesztette a mára legendásnak számító autómárkát. A film 1957-ben játszódik, amikor Ferrarinak kemény kihívásokkal kellett szembenéznie, és a cége hatalmas válságon ment keresztül. Christian Bale mellett Noomi Rapace is főszerepet kapott: ő alakítja Ferrari feleségét, Laura Dominicát. A rendező Michael Mann, akinek a nevéhez nagy filmsikerek fűződnek, például Az utolsó mohikán és a Közellenségek.

Csirkejelmezbe öltöztek

A dott két énekesnő, egy műsorvezető, egy jó barát és néhány vicces jelmez. Ennyi a felvezetője a Jimmy Fallon vezette The Tonight Show egyik nemrég sorra került részének. Már megszokhattuk, hogy a műsort sztárvendégek és szokatlan produkciók jellemzik. Ezúttal sem volt másképp, a műsorvezető Alanis Morissette-et, Meghan Trainort és egyik barátjukat hívta meg a műsorba, hogy így négyen előadják Alanis idén 20 éves slágerét, az Ironicot – méghozzá nem mindennapi módon. Mindannyian csirkejelmezbe öltöztek, végeredményként pedig a közönség már sírt a röhögéstől.

Egy ígéretes vígjáték

Hosszú várakozás után végre megjelent Zac Efron és Robert De Niro közös filmjének előzetese. Sokak szerint a Dirty Grandpa ígérkezik 2016 legviccesebb filmalkotásának. A történet szerint az egykori veterán katona megözvegyül, ezt követően pedig elhatározza, hogy Floridába utazik kikapcsolódni kicsit, ahova meghívja a házasságra készülő unokáját is. Az ártatlan kaland azonban végeérhetetlen dorbézolásba torkollik, amelyet csak tetéz az esküvő dátumának közeledése. A filmet Dan Mazer rendezte John Phillips forgatókönyve alapján. A film bemutatója január 22-én lesz.

Motorra pattant

The Walking Dead sztárja, Norman Reedus, ezúttal nem zombivadásztként tér vissza. Egy saját maga által vezetett valóságműsorban láthatjuk, amely a motorokról szól. A Ride With Norman Reedus, előreláthatóan hatépizódos műsorban a házigazda szerepét tölti be, a nézőket pedig a motoros kultúrába vezeti be. Norman maga is nagy motormegszállott, nem is volt kérdéses, hogy ő vezeti majd a műsort, amely jövőre kerül a képernyőkre. Norman egy interjúban szolt arról, hogy hihetetlenül izgatott, és hálás a lehetőségért, amiért megoszthatja szenvedélyét a rajongóival, és remélhetőleg egy szélesebb közönséggel is. Azt állítja, hogy rengeteg vicces jelenet és felfedezés került felvételre.

Verseny a világ leggyorsabb számítógépe címért

Japán, Kína és az Egyesült Államok heves versenyt vív a világ leggyorsabb számítógépe címéért. A szuperszámítógépek főszerepet játszanak a katonai és tudományos programok feldolgozásában.

Korábban a K nevű japán számítógép volt a bajnok a maga 10,5 petaflop teljesítményével. (A flop az egy másodperc alatt végrehajtott lebegőpontos művelek számát mutatja: 1 petaflop 10 a 15. hatványon, vagyis egymilliárdszor egymillió műveletet jelent.) 2011-ben a kínai Tianhe-2 vette át a vezetést 54,9 petaflopval, de Japán a Supercomputing 15 konferencián most egy olyan új tervezési részleteit ismertette, amely a K teljesítményének százszorosát ígéri.

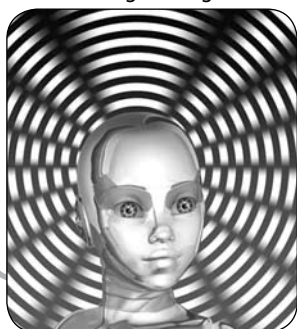
A Flagship2020 fantáziánévre hallgató szuperszámítógépet a Fujitsu és RIKEN kutatóintézet fejleszti. Közben a vetélytársak sem tétlenkednek: az Egyesült Államokban 2019-re készül el a 180 petaflopos Aurora, és Kína is 100 petaflopot meghaladó teljesítményű gépet tervez.

Egyetemre készül egy program

Japánban híresen nehéz a továbbtanulás, úgyhogy szegény diákok aligha örülnek a híreknek, hogy nemsokára már robotokkal is versenyezniük kell. A tokiói National Institute of Informatics (NII) olyan mesterséges intelligencia-programot fejlesztett ki, amely a matematika, fizika, angol és történelem tantárgyakat lefedő országos vizsgán az át-

lagnál sokkal jobb eredményt ért el. A program a lehetséges 950-ből 511 pontot kapott, miközben az átlag 416 volt. Matematikából és történelemből szerepelt a legjobban: utóbbi azért figyelemre méltó, mert az olvasott szöveg magas szintű megértéséről tanúskodik – írja a computerworld.hu.

A Todai Robot Project névre hallgató programot 2011-ben kezdték fejleszteni. Azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy 2016-ban magas pontszámot érjen el a közös felvételin, és 2021-ben bejusson a híres Tokiói Egyetemre, a Todaira, amely 7 Nobel-díjast és 15 miniszterelnököt adott Japánban.

Minden ötödik gyerek azt hiszi, minden igaz, amit az interneten talál

Egy brit marketingkutató cég legújabb vizsgálata szerint az internet világával felnőtt fiatalok nagyon nehezen tudják eldönteni, hogy mi igaz és mi nem az online hozzáférhető információból – írja az origo.hu.

Noha úgy tűnik, hogy az 1999 után született gyerekek nagyon értnek az internethez, az Ofcom brit marketingkutató cég felméréséből az derült ki, hogy csupán a 12–15 éves gyerekek fele használja az internetes keresőket észszerű fenntartásokkal, amikor az eredményeket szűri. Ugyanezen korcsoport majdnem 20 százaléka vakon megbízik a keresőmotorokban. Azt mondták, hogy elhiszik, hogy minden kiadott eredmény biztosan igaz. (Ez azért némi javulás 2011-hez képest, mert akkor még a válaszadók 33 százaléka tartott minden eredményt igaznak.)

Ezeknek a „digitálisan naiv” gyerekeknek a jelek szerint fogalmuk sincs, hogyan működik az online marketing és a hirdetésipar. Manapság a 12–15 éves korosztályból csak háromból egy gyerek képes helyesen felismerni a szponzorált linkeket a Google keresési eredményeiben – még akkor is, ha ezek mellett a linkek mellett élénk narancsszínű dobozban ott áll az Ad vagy Hirdetés szó.

Csak egy terület van, amellyel szemben a gyerekek is hitetlenkedve állnak hozzá: a szociális média. Tíz tinédzserből hét mondta, hogy egyetért a következő állítással: „Azt gondolom, hogy a legtöbb ember másként viselkedik online, mint amikor szemtől szemben beszélgetnek az emberekkel.” A korcsoporton belül is több lány értett egyet ezzel az állítással, mint fiú.

Közelegnek a kiborrózsák

Rózsába ültettek működő áramköröket svéd kutatók. A virág nemcsak túlélte a beavatkozást, de az elektro-

A világító kiborgcsokrok jövője sincs már messze

mos komponenseknek hála még a leveleiben lévő ionok is világítani kezdtek. A következő lépés a növény önfenntartásának kidolgozása: a szakemberek el szeretnék érni, hogy a fotoszintézis során képződött cukorból nyerjen energiát az áramkör. Ez utóbbi azért lenne jelentős előrelépés, mert megváltoztathatná az emberiség energiafeldolgozását. Több ezer hektáron termelt elektromos virág egész erőműveket válthatna fel, miközben a környezetet sem szennyeznék.

Ünnepelt a Linkin Park

Nemrég Los Angelesben egy jótékony-sági rendezvényre került sor, amelyen fellépett a Linkin Park, velük együtt pedig más együttesek zenészei is, így Adrian Young (No Doubt), Page Hamilton (Helmet), és Mark Hoppus (Blink-182). A jelenlévők öröme a Linkin Park és a fent említett zenészek rögtönzött, néhány dalból álló koncertet adtak, a legnagyobb sikernek pedig a Numb örvendett.

A Linkin Parkot három középiskolás barát, Mike Shinoda, Brad Delson és Rob Bourdon alapította, majd Joe Hahn, Dave „Phoenix” Farrell és Mark Wakefield csatlakozott hozzájuk. Az együttes a Xero nevet kapta. 1996-ban Shinoda saját otthoni stúdiójában készítették el a demófelvételeket, amely négy számot tartalmazott, de nem sikerült kiadót találniuk. A

sikertelenség miatt Mark Wakefield, az akkori énekes elhagyta az együttest, majd pedig Dave Farrell is kilépett. Miután a Xero sok időt eltöltött Wakefield utódjának keresésével, végül új énekesként, 1999-ben felvették Chester Bennington. Ezután a nevüket Hybrid Theory-ra változtatták, mert a Xero foglalt volt, majd pedig ugyanebből az okból ismét nevet váltottak, ezúttal Linkin Parkra, amely a Santa Monica-i Lincoln Parkot jelenti. A Hybrid Theory az együttes első önálló stúdiólemeze lett, amely 2000 októberében került az üzletek polcaira, tehát 15 évvel ezelőtt. Ezt ünnepelte nemrég a Linkin Park. A Hybrid Theory a kritikusok szerint az élet frusztrációira reflektál, megjelenése idejében mérföldkőnek tartották, ami alapjaiban rengeti meg a zeneipart. Íme néhány érdekesség az albumról:

– A kiadvány eredetileg 9 zeneszám demó lemeznek indult, amelyet később 12-re bővítettek. A korongról négy dalt (One Step Closer, Crawling, Papercut, In The End) választottak ki, majd két évvel később, 2002 júliusában elkészült a Reanimation című album, amely a Hybrid Theory dalainak remixeit tartalmazza.

– A koronggal az öttagú zenekar remekül meglovagolta az akkor éppen fellendülőben lévő nu metal hullámot, amely stílusnak jeles képviselői voltak a Papa Roach, a Limp Bizkit, a Korn, a P.O.D. és a Crayz Town.

– Az album borítóját Mike Shinoda tervezte, aki amellet, hogy háttérénekesként, billentyűsként és ritmusgitárosként is kivette a részét a felvételekből, még a produceri feladatok ellátásában is segédkezett.

– A Hybrid Theory ugyan 2000 októberében került az üzletek polcaira, és csak öt héttel később lett belőle aranylemez, ennek ellenére 2001-ben élte virágkorát, ugyanis az év legtöbb példányszámában elkelte lemezévé vált. Abban az évben a Linkin Park 324 koncertet adott a lemezt népszerűsítő turné keretein belül, ami azt jelenti, hogy 2001-ben csupán egyetlen hónapot pihentek.

– Az In The End csak egy B-oldalas dal volt, mégis az album legkelendőbb kislemeze lett, sőt helyet kapott a 2000-es év 100 legjobb dala listán.

– A Papercut a mai napig Chester egyik legkedvesebb dala. A zeneszám érdekessége, hogy az együttes sosem jelentette meg kislemezként az Egyesült Államokban, ennek ellenére mégis az egyik legnépszerűbb daluk lett.

– A One Step Closerhez eredetileg egy olyan kisfilm szerett volna a zenekar, amilyen a Fainthez készült, de végül megfogadták Gregory Dark rendező tanácsát, és a Los Angeles-i metróba vonultak forgatni.

Miről árulkodnak a fosszíliák?

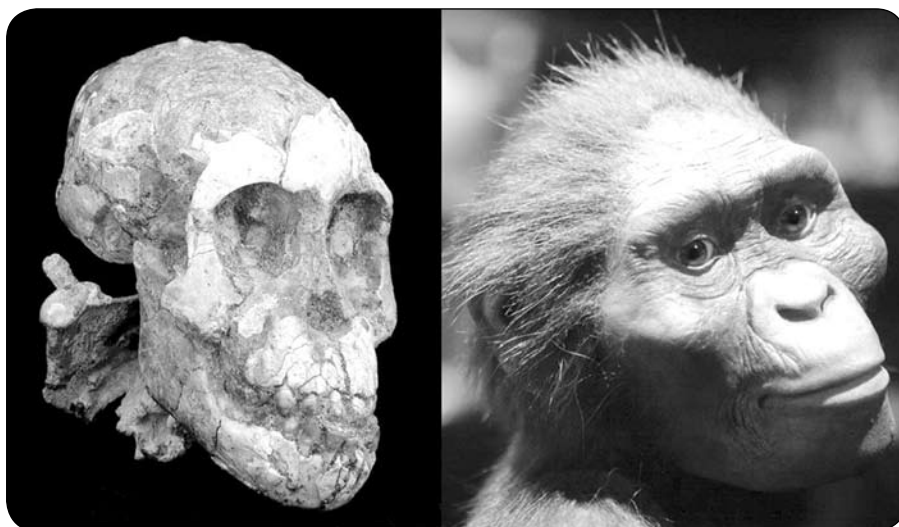
Egy harminc éve múzeumban őrzött, gipszmásolatnak vélt fosszília alapján azonosított egy új dinoszauruszfajt egy fiatal brit paleontológus. Dean Lomax, a Manchesteri Egyetem 25 éves kutatója 2008-ban bukkant a megkövesedett maradványra.

A megkésett felfedezést a Doncasteri Múzeum és Művészeti Galéria gyűjteményében tette. A tudós a fosszília alapján egy új, 189 millió éves, az ichthyosaurusokhoz sorolható tengeri hüllőfajt fedezett fel. A fiatal kutató elmondta, a másfél méteres maradvány olyan jó állapotú volt, hogy még azt is meg tudta állapítani, mi volt az állat gyomrában elpusztulásakor. „Apró, horog alakú tárgyakat láttunk, amelyek valójában egy tintahal csápjairól származó karmok voltak. Vagyis tudjuk, hogy mit evett utoljára” – mesélte.

Lomax felfedezése rendkívül izgalmas azoknak, akiket élénken foglalkoztat a régmúlt. Sok ilyen ember van. A Google is figyelmet fordít a régészeti leletekre, alig másfél hete Doodle-jában például Lucy-ra, a 41 évvel ezelőtt felfedezett fossziliára hívta fel a figyelmet.

Az etiópai Afar-medencében bukkant rá Donald Johanson 1974-ben. A lelet konkrétan egy nőnemű Australopithecus egyed csontvázának körülbelül 40%-a. A pliocén korban, 3,2 millió évvel ezelőtt élt. Az eredeti csontok az Etióp Nemzeti Múzeumban vannak kiállítva. A lelet közismert beceneve a Lucy, amelyet a Beatles együttes Lucy in the Sky with Diamonds című számáról kapta, ugyanis feltárás közben a kutatótábor magnetofonján ez a dal harsogott.

Kutatók szerint Földünk bármely pontján az előbukkanó leletek sok bizonyítékot rejtenek a régmúlt időkről. Például nemrég azt olvashattuk, hogy az emlősök már fejlődésük korai szakaszában is számtalan különböző környezeti tényezőhöz tudtak alkalmazkodni. Kína Belső-Mongólia részén találtak 2011-ben az Agilodocodon scansorius elnevezésű állat-

Lucy koponyája és feltételezett külleme

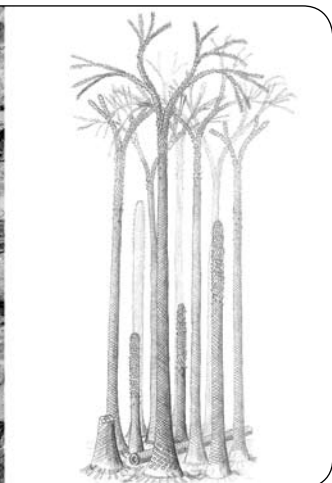
faj maradványaira, amely a világ ma ismert legősibb, fán élő emlősfaja volt. Az állatfaj a fára mászáshoz kifejlesztett karmokkal, és a fanedvek kinyerésére alkalmas fogazattal rendelkezett, testsúlya alig 40 gramm volt.

A másik faj a Docofossor brachydactylus, amelynek maradványaira az észak-kínai Hopej tartományban találtak rá 2012-ben. Az állat a ma ismert legkorábbi földalatti emlős, amely több adottságában – így a lapátszerű mancsaiban – is meglepően hasonlít a mai afrikai aranyvakondfélékre. Az állat mindössze 9 centiméter hosszú és 17 gramm súlyú lehetett.

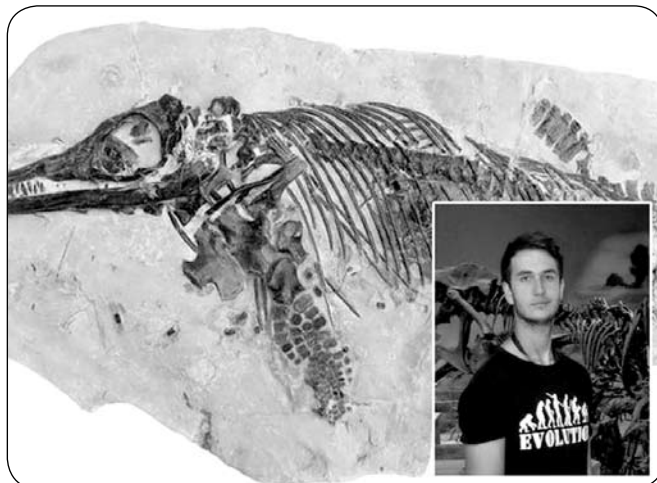
A két faj a kihalt docodonta emlősök rendjéhez tartozott, és olyan megkülönböztető csontvázjellemzőkkel is rendelkeztek, amelyek emlékeztetnek a ma élő emlősökben található gének által alakított fejlődési mintákra. A tudósok ebből arra következtetnek, hogy ezek az örökléstan minták a modern emlősök előtt is elterjedtek voltak. Az új leletek segítettek bizonyítani, hogy a dinoszauruszok nem domináltak olyan mértékben a földtörténeti másodkört, mint ahogy azt eddig gondolták.

Korábban tudományos berkekben úgy tartották, a dinoszauruszok uralta korban a korlátozott lehetőségek miatt az emlősök körében nem alakult ki nagymértékű sokféleség, az elmúlt években feltárt jelentős mennyiségű lelet azonban megkérdőjelezte ezt az álláspontot.

Hallottatok-e, olvastatok-e arról, hogy 380 millió éves, megkövült erdőt fedeztek fel a Spitzbergákon brit kutatók? A föld egyik legősibb erdejéről lehet szó. A ma az európai kontinensről északra, körülbelül félúton Norvégia és az Északi-sarkpont között fekvő Spitzbergák szigetcsoport ekkor még az Egyenlítőn feküdt. A szigetcsoporton feltárt erdőket főleg pikkelyfák alkották, amelyek rendkívül sűrűn nőttek – nagyjából 20 centiméteres távolságra egymástól –, és hozzávetőlegesen négyméteresek voltak. Az erdő a kutatók szerint hozzájárult a légkör szén-dioxid-szintjének drasztikus zuhanásához is. A bolygónk első magasabb fái a devon korban (358–416 millió évvel ezelőtt) nőttek, a légkör szén-dioxid-szintje pedig szintén ekkoriban zuhant drasztikus mértékben.

A 380 millió éves megkövült erdő részlete, és a pikkelyfák

Dean Lomax és a megkövesedett maradvány

A kenyér rózsává változott

Óbecsei előadás Szent Erzsébetről, a szeretet szentjéről

Ki ne ismerné Szent Erzsébet jótetteit, a szegények pártfogóját, s a hozzá fűződő legendát, amikor a kötényében a szegényeknek vitt kenyér rózsává változott? Számos festő megfestette alakját, a szép királynőt, aki az 1200-as években élt. Hogy miért avatták mindjárt a halála után szentté? A sok jótettéért.

Dr. Csáky S. Piroska nyugalmazott egyetemi tanárnő róla tartott előadást november 20-án az óbecsei Than Emlékházban Szent Erzsébet tisztelete Vajdaságban címmel. Könyvet is közreadott 2008-ban Szent Erzsébet ábrázolások Vajdaságban címmel, melyben 44 vajdasági helyszínt mutat be, templomi festményeket, oltárképeket, szobrokat, domborműveket, festett ablakokat, vitrázsokat, melyek Szent Erzsébet ihletésében születtek. Ezek a helyszínek Újvidéken, Péterrévén, Szabadkán, Temerinben, Kisoroszon, Zomborban, Zentán vannak.

A tanárnő elragadtatással mesélt a kis királynőről, akit már négyévesen Németországba vittek, ott nevelkedett, ott találta meg a szerelemét, majd férjhezmenetele után három gyereke született. Férje korai halála után télvíz idején arra kényszerült, hogy kis gyerekeivel elhagyja otthonát.

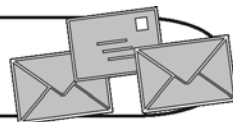
– Erzsébetet többnyire rózsákkal a kötényében, vagy rózsás kosárral ábrázolják. Ennek az az eredete, hogy férje halála után Erzsébet továbbra is gondoskodott a szegényekről. Egy alkalommal kenyeret vitt gondozottjainak, amikor sógorával váratlanul összetalálkozott. Annak kérdésére, hogy mit visz a kötényében, Erzsébet azt válaszolta, hogy rózsákat, mert attól tartott, hogy megtilthatják neki a jótékonykodást. Amikor felfedte kötényét, ott kenyerek helyett illatos rózsák voltak – hallottuk. Ezért terjedt el róla, hogy a szeretet szentje. Fiatalon halt meg, méghozzá november 19-én. Ezen a napon ünneplik névnapjukat az Erzsébetek.

A tanárnő elmondása szerint, amióta megjelent a könyve, újabb adatokra bukkant, és azóta már 22 helyen talált Szent Erzsébet-emléket.

Végezetül **Kollár Karolina**, a Than Emlékház szervezője rózsával mondott köszönetet a tanárnőnek.

Koncz Erzsébet

MIZUJS?

Tanulok + Tudok = Értékes vagyok

Felhívánk a figyelmeteket egy érdekes jelenségre. Újvidéken a város 14 pontján óriásplakátról mosolyognak vissza ránk azok az általános és középiskolások, akik köztársasági és nemzetközi versenyeken sikeresnek bizonyultak. Több mint hatvan tanuló neveztek be a felhívásra, de a legjobbak közül is csak a legjobbaknak sikerült óriásplakátra kerülniük. Sok támogatója volt a programnak, melyet Tanulok+Tudok=Értékes vagyok-nak neveztek el, így az összefogásnak köszönhetően most kivételesen nem különféle termékreklámokat, vagy politikai jellegű hirdetések nézhetnek a tartomány legnagyobb városának lakói és az ideérkezők, hanem a legtehetségesebb tanulók arcával és sikerükkel ismerkedhetnek az óriásplakátoknak köszönhetően. Hogy kiről készült óriásplakát, megnézhetitek a 021.rs honlapon (<http://www.021.rs/Novi-Sad/Vesti/Najbolji-novosadski-ucenici-na-bilbordima-po-Novom-Sadu.html>)

N.

Egy csokornyí oklevél a kis képzőművészeknek

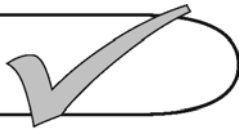
Sikeresen szerepeltek a Csehországi Lidicében 43. alkalommal meghirdetett nemzetközi képzőművészeti rajzpályázaton a szabadkai és hajdújársi tanulók.

A legjobb kollekcióért járó díjak egyike a Népkör MMK rajzcsoporthé lett. A következő tanulók részesültek oklevélben: Cibolya Stella, Csupák Viktória, Fürstner Nina, Füstös Emma, Korek Diána, Sepsi Dorothea és Anastazija Korolija (Népkör), Horvát Brigitta és Grubanov Dorottya (EmArt Műhely), Szalai Violetta és Varga Johanna (Petőfi Sándor Általános Iskola, Hajdújárs).

Az ünnepélyes díjkiosztó Belgrádban, a cseh nagykövetségen volt november 18-án.

A képen Horvát Brigitta és Grubanov Dorottya látható, ugyanis csak ők jutottak el a díjkiosztóra.

Optimista vagy?

Igazak rád a következő állítások?

- Csupa reménnyel, lelkesedéssel tekintek a jövőbe.
Igen (0 pont) Nem (1 pont)
- El sem tudom képzelni, milyen lesz az életem tíz év múlva.
Igen (0 pont) Nem (1 pont)
- Ha rosszul mennek a dolgok, azzal vigasztalom magam, hogy előbb-utóbb megváltoznak.
Igen (0 pont) Nem (1 pont)
- Általában bőven van időm mindenre, amit el akarok végezni.
Igen (0 pont) Nem (1 pont)
- Biztos vagyok benne, hogy a jövőben elérem a céljaimat.
Igen (0 pont) Nem (1 pont)
- A dolgok egyszerűen soha nem úgy alakulnak, ahogy én szeretném.
Igen (1 pont) Nem (0 pont)
- Ha a jövőbe nézek, úgy gondolom, boldogabb leszek, mint most.
Igen (0 pont) Nem (1 pont)
- Sohasem kapom meg azt, amit akarok, ezért értelmetlen bármit is kívánni.
Igen (1 pont) Nem (0 pont)
- A jövő számomra homályos és bizonytalan.
Igen (1 pont) Nem (0 pont)
- Felesleges álmodozni, mert az álmok úgysem válnak valóra.
Igen (1 pont) Nem (0 pont)

Értékelés

0–1 pont:

Irigylésre méltó a személyiséged: optimista, kiegyensúlyozott és derűlátó vagy. A nehézségek ellenére sem az önbizalmad, sem a tettvágyad nem gyengül.

2–3 pont:

Inkább hajlasz a derűlátásra, mint a pesszimizmusra. Természetesen rád is hatnak a nehézségek, de ezeket könnyen feldolgozod. Alapvetően bízol magadban és abban, hogy érdemes küzdeni.

4–6 pont:

Realista vagy, akit mostanában talán több nehézség ért. Emiatt borúlátóbb vagy, és többet aggódsz, mint régebben. A lelked mélyén reménykedsz abban, hogy a dolgok jóra fordulnak.

7–8 pont:

Mostanában engedted, hogy hullámvölgybe kerüljön az érzelmi életed. Mindennek csak a sötét oldalát voltál hajlandó meglátni. Vigyázz, a pesszimizmus tehetetlenné tesz! Most még kitörhetsz az ördögi körből.

9–10 pont:

Mindent könnyen feladsz, beletörödsz a dolgokba. Lehet, hogy annyira félsz a csalódástól, hogy már inkább nem is reménykedsz. Nem szabad így gondolkodni, változtass!

Horoszkóp

Kos

Valaki őszintén hisz benned, és ez neked is segít abban, hogy visszanyerd az önbizalmad. Ne alakíts ki magadról olyan képet, amely alapján úgy tűnhet, hogy gyengébb vagy, mint amilyennek érzed magad.

Bika

Nem egyszerű feladattal találd szemben magad, de a világ tartogat még hasonló kihívásokat. Lehet, hogy a dolgot igazságtalannak érzed, de inkább a megoldást keresd!

Ikrek

Valaki felhívja a figyelmed valamire, amiről eddig nem is tudtál, most azonban a lehetőséget különösen izgalmasnak érzed. Ne hagyd, hogy az egyszer utadba került lehetőség elvesszen!

Rák

Csak addig tűnik egy új út ijesztőnek, amíg az első lépéseket meg nem teszed rajta. Ha egyszer elindultál, akkor már semmi nem tarthat vissza attól, hogy sikerre is vidd a küldetésed.

Oroszlán

Sokkal jobban haladsz, mint ahogyan arra számítottál, és ez lelkesedéssel tölt el. Vigyázz, mert lehet, hogy még lesz valaki vagy valami, ami keresztülhúzza néhány tervedet!

Szűz

A sarkadra állsz, ha kell, és ez meglepi a környezeted, hiszen nem ezt szokták meg tőled. Lehet, hogy kedves és szelíd vagy, de ez nem jelenti azt, hogy hagyod, hogy elvegyék, ami a tiéd.

Mérleg

Úgy érzed, nem tudsz kimozdulni egy helyzetből, pedig szükséged lenne a változásra. Ez azonban csak az életed egy területére igaz, vedd észre, hogy más dolgok mennyire jól alakulnak!

Skorpió

Nem szereted, ha mások mondják meg, mit tegyél, de van olyan helyzet, amikor érdemes néhány bölcs tanácsot megfogadni. Természetesen a saját ízlésedre formálhatod őket.

Nyilas

Azt teszed, amit tenned kell, még akkor is, ha nem vagy kifejezetten boldog ettől. Szerencsére te is tudod, hogy ez az időszak gyorsan elmúlik, és győztesen fogsz kikerülni belőle.

Bak

Nem teljesen érted, mi történik körülötted, vagy hogy mit miért tesz valaki. Magyarázatot vársz, és ez teljesen jogos is. Ha kéred, meg fogod kapni a válaszokat az illetékesektől.

Vízöntő

Ha már csak néhány lépésre vagy a céltól, ne állj meg, és még csak ne is lassíts, hiszen így az idő távolabbra sodorja a reményeidet! Menj addig, amíg biztos megnyugvást nem találsz!

Halak

Szeretnél segíteni valakinek, de ha ő nem nyitja meg a kapukat, akkor semmit sem tudsz tenni az ügy érdekében. Ne akarj ajtóstul a házba rontani, várd meg, amíg maguktól megnyílnak az ajtók!

Kérdéseitekre válaszol Bori Mária

„Kedves Bizalmas sorok!

Nem tudok megoldást találni a dilemmámra. Hetedikes lány vagyok, és az a gondom, hogy nem tudom, hogyan kezdjek el járni egy fiúval. Biztos, hogy én tetszem neki, de ezt nyilvánosan nem mutatja ki. Mi már voltunk együtt, csókolóztunk is, nem is egyszer, de nem kezdünk el soha sem járni. Mindig csak egy kaland volt. Miért van ez? Mit tegyek, hogy minden jó legyen? Kérek, segíts!

Válasz:

Kedves November!

Nem kell csodálkozni, hogy kételyeid vannak a fiúval kapcsolatban, és dilemmák ébredtek fel benned. Annak, hogy nem kezd-tél el járni a fiúval, több oka is lehet. Az egyik oldalon a problémák forrása lehet a fiú iránt tanúsított viselkedésed is. Nem tudom, megfordult-e a fejedben, hogy megfelelően viselkedtél-e a fiúval. Talán ezért nem mutatja ki mások előtt, hogy vonzódik hozzád. Nem szeretne olyan lánnyal járni, akinek „rossz a híre”. Te szinte „sportból” csókolóztál vele, és utána úgy viselkedtél te is, mintha mi sem történt volna. Félő, hogy ilyen viselkedés után, „könnyű” csajnak könyvelt el, akivel nem érdemes komolyabb kapcsolatba bonyolódni. A másik forrás lehet maga a fiú is. Sajnos nem írtad meg, hogy hány éves fiúról van szó, így sokkal pontosabb képet kaphattam volna, hisz nem mindegy hogy egy tapasztalatlan kortársad van a dologban, vagy egy idősebb, tapasztaltabb fiú. Ha a kortársadról van szó, akkor több oka is lehet annak, hogy nem mutatja ki irántad a vonzalmát, pl. azért, mert nem akarja, hogy a társai piszkálják. Ha idősebb fiú van a dologban, amire én is gondoltam, akkor bizony csak arról lehet szó, hogy nem gondolja veled komolyan a dolgot, csak kihasználja a kínáló alkalmat, mert gondolom, hogy te mindent megteszel olyankor, hogy a fiú figyelmét rád terelődjön. Neki meg biztosan jól esik, hogy milyen menő. Emellett még a társai szemében is nagyra nő, mert igazi nőcsábász. Meg különben is, miért ne használná ki az alkalmat?

Jó lesz, ha jobban odafigyelsz arra, hogyan is viselkedsz a bulikon, nehogy mások is hasonló „rossz” véleményt alkossanak rólad. Feltehetően a kérdést magadnak, hogy akkor hogyan viselkedjél a továbbiakban?

A mértéktartás, a középút, soha nem rossz. Ha mértéktartóan viselkedsz vele, flörtölsz, de nem „mész el vele a sötétbe”, egy ilyen közép-út lenne. Ugyanakkor, megeshet, hogy elfordul tőled, és másik csaj után néz, akivel kötetlenül szórakozhat. De ne búsulj sokáig, mert ez mindenféleképpen annak a jele, hogy számodra nem ő az igazi. Ha továbbra is úgy viselkedsz, mint eddig, félő (amit már az előzőekben is írtam), hogy rád ragad, hogy könnyűvérű vagy. Inkább próbálkozz más viselkedéssel! Például, hogy te hívd meg a fiút moziba. Ha elfogadja, akkor nagy a valószínűsége annak, hogy igazából vonzódik hozzád. Ha elutasít, fájni fog a dolog, de legalább tudod, hogy hányadán állsz vele. Adjál magadnak időt, hogy feldolgozd a csalódásodat és fájdalmadat, és utána tiszta lappal indulhatsz tovább, mert biztos, hogy számodra még csak most kezdődik a szerelmek ideje.

November”

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizi!

Én egy 14 éves lány vagyok. Egy évig jártam egy fiúval, akivel azt gondoltuk, hogy örökké fog tartani a szerelmünk. Szakítottunk, és most már egy másik fiúval járok, akit nem tudok úgy szeretni, mint az előző fiúmat. Mit tegyek, hogy elfelejtssem a régi szerelmemet, hogy újra boldog lehessenek? Kérek, segíts!

Őszirózsza”

Válasz:

Kedves Őszirózsza!

Úgy érzem, hogy túl korán léptél bele egy új kapcsolatba, nem adtál magadnak elegendő időt, hogy az egy évig tartó kapcsolatot kellően feldolgozd és meggyászold. Gyászold, mert egy szerelmet veszítettél el, mondhatom úgy is, hogy egy szerelem halt meg. Ehhez pedig idő kell. Tudom, hogy nehéz lesz számodra „fiú nélkül” lenni, de erre van szükséged ebben a pillanatban, annak ellenére, hogy nagyobb biztonságérzetet ad, ha van fiú. Nem egészséges, ha csak azért vagy valakivel, hogy ne legyél egyedül. Biztos, hogy újra szerelmes leszel, és újra jársz is majd valakivel, csak nem most. Adjál magadnak alkalmat és időt, hogy kötetlenül ismerkedj és barátkozz fiúkkal és lányokkal is, és előbb-utóbb megjelenik az a fiú is, akibe újra valóban, tiszta szívből szerelmes leszel. Kapcsolódj be valamilyen tánctanfolyamra, nyelvtanulásra, a helyi művelődési központ munkájába, sportra stb. és a mozgás, valamint a hasznosan eltöltött tevékenységek segítenek abban, hogy lekösd mással a figyelmedet, és közben új ismeretségeket köthetsz.

„Kedves Bizi!

Bajban vagyok!

Szeptemberben az egyik szimpátiám, azt kérdezte tőlem, hogy akarok-e vele járni. Én, akkor egy az egyben elutasítottam. Nemet mondtam neki, mert nem hittem, hogy ő is szerelmes belém. Előtte semmi jelét sem mutatta, hogy érdeklém. Most már nem találkozunk annyit, mert az idén ellenkező váltásban jár az osztálya, és nem tudom, hogyan közelítek feléje újra, mert meg szeretném neki mondani, hogy meggondoltam magam a járással kapcsolatban. Nem tudom, hogyan viselkedjek vele. Feltételezem, hogy tudja, hogy még mindig tetszik nekem. Kérek, segíts!

Szerelém”

Válasz:

Kedves Szerelém!

Azt hiszem, alkalmat kell keresned arra, hogy egyértelműen a tudomására add, hogy tetszik neked. Különben sosem derül ki, hogy mi is van valójában közöttetek. Gondold át, melyek azok az alkalmak, amikor találkoztok, pl. a két váltás között, pótárkon, szakkörök alkalmával, választott tantárgy órákon, sporteseményeken! Ha találkoztok, feltétlenül mosolyogj rá, üdvözlöld, válts vele néhány szót. Vedd számba a közös barátaitokat, mert a születésnapok, vagy más bulik adnak alkalmat arra, hogy többet megtudj róla beszélgetések közben. Pl. a kedvenc filmjeit, olvasmányait, sportot, hogy mit szeret a szabad idejében csinálni, és persze mi az, amit nem szeret... Igyekezz a tudomására adni, hogy mi a közös ezekben, és hogy mennyire kedveled őt. Lehet, hogy ilyen módon újra felébred benne az érdeklődés, és a régi érzelem irántad, és újra megkérdezi tőled, hogy szeretnél-e vele járni. Ha nem jön össze újra a dolog, legalább megtanultad, hogy a jövőben, nem kell rögtön elutasítani, ha valaki közeledik feléd. Barátkozzatok, beszélgetsetek, mert nem tudni, hogy mi lehet közöttetek, forró szerelem, vagy egy szép barátság. Talán éppen kiderül, hogy nincs semmi közös bennetek, és mindenki elindul a maga útján.

Milyen az igaz barát?

Igaz barátságok spontán, de hosszabb idő után is köttethetnek. Íme néhány dolog, amire érdemes kamaszként s a későbbi években is odafigyelned.

Az igaz barát mindig őszinte hozzád

Nem kell, hogy életetek minden egyes pillanatát megosszátok egymással, de a szándékaitok tiszták kell, hogy legyenek. Ez azt jelenti, hogy mindketten a valódi arcotokat mutatjátok egymás felé. Ha valami nem egyértelmű, bátran tisztázhatjátok egymással.

Az igaz barát érdekes, jópofa, egyedi

Nyilvánvaló, hisz ez szolgál a barátságok alapjául. Ami a jópofaságot illeti, nem mindegy, hogyan definiáljuk: lehet valaki jópofa, mert ő a társaság középpontja, mert a helyzetből képes érdekes részleteket kiemelni, vagy mert teljesen egyedi, különleges módon szemléli a világot maga körül.

Az igaz barát figyelmes, simulékony

Igaz barátod kitűnő hallgatóság, észreveszi az életre kiható napi apró mozzanatokot is. Nem gondolatolvasó, mégis képes

megmondani, mikor vagy boldog, szomorú, izgatott, rémült, vagy elkeseredett valami miatt. Ha tudja, hogy számodra valami kellemetlen dolgot tett, próbál változtatni a helyzeten, vagy legalábbis beszél róla.

Az igaz barát támogat téged és a céljaidat

Persze, tisztában van vele, hogy laza vagy, de vajon ő is ilyen? Tudja, hogy mit vársz az életedtől? Az igazán jó barát pontosan tudja, mi az, amitől feldühödsz, s mindvégig melletted áll a céljaid megvalósításában. Nem akar megváltoztatni, vagy olyan helyzetbe hozni, amelyben kellemetlenül érzed magad, miatta nem veszíthetsz el számodra fontos értékeket.

Az igaz barát mindig melletted áll a bajban

Nem fogja lecsapni a kezéről a fiúdat vagy a lányt, akit szeretsz, nem orozza el előled a lehetőségeket, nem akar a hasonmásod lenni. Nem pletykál rólad, nem ront a hírneveden. Ha szükséges, melletted áll, s a lehető legtöbbet igyekszik megtenni érted.

Az igaz barát érdeklődik irántad

Minden ember másképp adja a többiek tudtára az érdeklődését. Van, aki látványo-

san ölelget, van, aki csak szeretettel megsímogat. Az igaz barát gyakran, nyíltan beszél hozzád, tudja, mi zajlik az életedben, s őszinte érdeklődéssel fordul feléd.

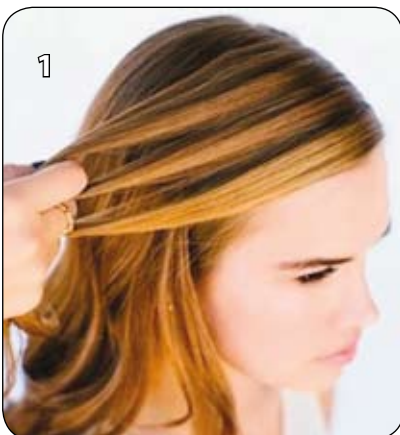
Az igaz barát mindenkor ragaszkodik hozzád

A hűség az egyik alapvető jellemvonás, általában mindenki számára a barátság alapjául szolgál. A hű barát melletted áll, ha kudarcot vallasz, ha kellemetlen helyzetbe kerülsz, vagy ha a szüleid elválnak. Iskola-váltás, költözés ellenére a barátságotok továbbra is szoros marad.

Az igaz barát önmagadért szeret, még akkor is, ha kicsit lökött vagy

Ha barátságról van szó, az elfogadás és a hűség kéz a kézben járó fogalmak. Igaz barátod végigéli veled változásaidat, tudja, hogyan kell kezelni a rigolyáidat, a gyenge pontjaidat. Türelmes, még ha nagyot is hibázol, megbocsát neked, ha megbántottad. Pontosan úgy kezel téged, ahogyan te szeretnéd, hogy kezeljenek, még akkor is, ha nem hozod a legjobb formád.

Vannak olyan komplikált fonatok, amelyek jobbak, ha a profikra bízunk, de a vízésés fonással más a helyzet. A legjobb, hogy nincs szükség semmilyen speciális eszközre az elkészítéséhez, emellett pedig tényleg sokoldalúan bevetheted, miután kicsit belejössz a technikájába. A vízésés fonás előnye, hogy kiválóan passzol a hétköznapi és a különleges eseményekhez egyaránt. Így sikeresen viselheted az iskolában, az esti partin, illetve a karácsonyi vacsorán is. A legjobban laza hullámokkal néz ki, de sima hajból is elkészítheted.

Tanuld meg a vízésés fonást!

1. Fésüld ki a hajadat, majd válaszd el a természetes oldalán! Válassz le egy kisebb tincset, és oszd három részre!

2. Kezdd el a hármastincs, és fond kb. 5-8 cm hosszúságban, így a „vízésés” nem fog az arcodba lógni.

3. Ezután a felső sort engedd el, és hagyd lelőgni!

4. Vegyél fel egy új tincset közvetlenül azután, ahol leengedted a felső sort! Ez a tincs lesz a fonás következő eleme.

5. Folytasd ezeket a lépéseket körbe a fejen! Ne feledd, mindig le kell engedned a felső tincset és újjal folytatni a fonást.

6. Ha körbeértél, rögzítsd a fonást hullámcsat segítségével!

Katalónia a térképen

A Szent Család 123 éve épülő temploma Barcelonában

Katalónia (katalánul Catalunya) Spanyolország északkeleti részén terül el. Az ott élők régi vágya a függetlenedés Spanyolországtól, amelyet szeptemberben népszavazáson megszavaztak. Északon Andorra és Franciaország, délen Valencia, keleten a Földközi-tenger, nyugaton Aragónia határolja. A tartomány székhelye és központja Barcelona. A csodaszép város korántsem lenne annyira hangulatos, ha Antoni Gaudí építészeti furcsaságai nem épp ott épültek volna fel. Mai számunkban oda kalauzunk el benneteket.

A már 123 éve épülő Sagrada Familia építésének most kezdődő utolsó fázisa 11 évet fog igénybe venni, és a tervek szerint 2026-ra lesz teljesen kész. Ez a dátum kétségkívül „méltó” lenne, hiszen ekkor lesz Gaudí halálának 100. évfordulója. Addig még hat új tornyot fognak felhúzni a már meglévő 12 mellé.

A katedrális jelenleg is épülő tornyai 172 méter magasak lesznek, így – ha a következő 11 év alatt nem előzik meg – a katalán város világhírű temploma lesz a világ legmagasabb egyházi építménye. Egy kis összehasonlítási alap: a budapesti Szent István-bazilika legmagasabb pontja 96 méteres, az építése pedig mintegy hatvan évet vett igénybe. A Sagrada Familia jelenlegi főépítész, Jordi Fauli szerint a templom most, 2015-ben 70 százalékban készült el, és tartani tudják az ütemtervet, amelynek megfelelően Gaudí tragikus halálának századik évfordulójára elkészül a mestermű.

A Sagrada Familia (Szent Család) Antoni Gaudí mesterműve, Barcelona ikonikus épü-

A Sagrada Familia utolsó fázisának elkészítéséhez nemrég fogtak hozzá, a tornyok óriásiak, 172 méter magasak lesznek

lete, s egyben a katalán művészek és kézművesek mozgalmának, a Renaixensa vallási jelképe, amelyet 1882-ben kezdett neogótikus stílusban építeni Francisco de Paula del Villar y Lozano. Az építész azonban egy év után lemondott, a munkák irányítását 1891-ben átvevő Gaudí pedig mindent áttervezett, s egész további életében ezen dolgozott, de haláláig sem készült el vele. Habár ma a katalán város egyik éke, építésének kezdetén a megítélése a párizsi Eiffel-toronyhoz hasonlóan igencsak ellentmondásos volt, ugyanis a gigantizmusa révén az egész városképet átalakító különc stílust a korabeli konzervatívabb gondolkodású lakosok nem nézték jó szemmel.

A munka során Gaudí egyre buzgóbb hívő lett, 1910 után csak e templommal foglalkozott, remeteként élt az építkezésen, s házról házra járva gyűjtött a költségekre. Az építés tizenkét 107 méteres, négy 130 méteres és egy 150 méter magas középső tornyot terve-

zett, a homlokzatok, kapuk és tornyok mind egy-egy vallási fogalmat vagy személyt szimbolizálnak. Gaudí azonban 1926. június 10-én Barcelonában elütötte a villamos, a templom kriptájában temették el; 73 évet élt.

Halálakor csak a keleti homlokzat és egy torony volt kész – nagyjából a templom 15–25 százaléka. 2010-ben XVI. Benedek pápa felszentelte az extravagáns, félkész, de már orgonával is felszerelt templomot, amelyet évente több mint hárommillió turista keres fel. Már senki sem vállalkozik arra, hogy kiszámolja a gigantikus építkezés teljes költségét, amelyre csak becslések vannak. A kiadások nagy részét adományokból, valamint a belépődíjakból finanszírozzák.

Gaudí fanatikus kitartása, rámenőssége, hite nélkül bizonyára semmi sem lenne életművéből

Gaudí 1915-ben a pápai nunciusnak mutatta meg az épülő templomot

A templom belül

Keresztrejtvény

1	2	3	SZ		4		5	6	7		
8							9				
		10	11	12		13			14		
15	16				17			18			
19							20		21		
			22								
23	24	25			26			27	28		
29				30			31				
										SSZ	

Az egyik utas a másikhoz:

– Nem találja úgy, hogy nagyon lassan megy a vonatunk?

– Ellenkezőleg: rohan! A különbség ugyanis az, hogy...
(A folytatást megtudod a rejtvényből.)

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 8. Nem holt, 9. A. L. I. A., 10. Sor szerbül, 13. Arzén, 14. Orosz repülőfajta, 15. Minél hamarabb, 18. Testünk része, 19. Hivatalos hozzájárulás valamihez, 21. -..., -re, 22. Szerb férfinév, 23. Tenger szerbül, 26. Akadni kezd, 27. ... muri, Móricz műve, 29. Körben szerbül, 31. Sziget szerbül.

Függőleges sorok: 2. Németh László, 3. Bácskai helység, 4. Rangjelző, 5. Címermadár, 6. Hamis, 7. Pengetős hangszer, 8. A csattanó befejező része, 11. Ellopá, 12. Elődke, 13. A ház szeme, 16. Elindul, 17. Férfinév, 20. Y. N., 24. Őszi hónap rövidítés, 25. Vörös németül, 27. Ilyen társ is van, 28. A jó ellentéte, 30. Nem egész óra, 31. Védelmesz (ék. h.).

Betűrejtvények

1

2

3

4

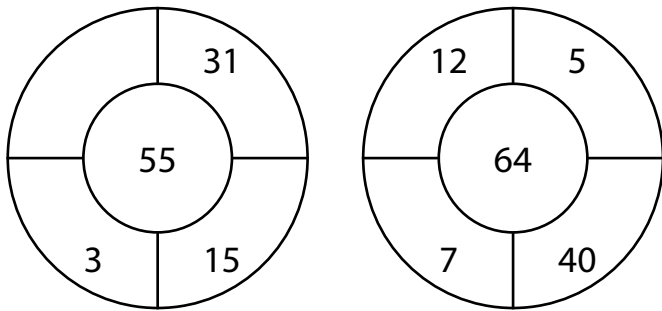
Skandináv rejtvény (37.)

Rejtvényünkben Sütő András erdélyi magyar író két művének a címét rejtettük el.

	CSATTANÓS; VIDÁM TÖRTÉNET NÉVELŐ		FORR SZERBÜL	ÖNÖN VOLTA ÖRÖK NÉMETÜL		OROSZ NÉPI HANGSZER NŐI HANG- NEM FORDÍTVA		ZÜRZAVAR MAGYAR- ORSZÁG		ELŐBB KERÜLT BIZONYOS RANGBA	KENDERT TÖR GAUSS		
	AZ ÁLLATFARM ÍROJA							LANTÁN			ÉNEKELT SZŐCSKA FÉL ŐT		
	1002					AJTAY ANDOR INALÓ		IDEGEN ANTAL					
KÁLIUM	MELLÉ	AUSZTRIA	EGÉSZ PÁROSAI		50 HANG- TALANUL ÁRUL		MILLI- GRAMM				LUXEMBURG		TEMPUS
ÁRTALMAS	RÓZSA SÁNDOR	SZARAJEVO	DÉL				TANTÁL						
			500 LEVARRT HAJTÁS (ÉK. H.)	AKTÁI							URÁN	TEMPUS	
			FELSZISSZEN	VAS								450	
A FOLYÓKBAN KELETKEZIK			R. L.										KÍNAI NÉV
NORD	ZAMBIA	TERIKE FORDÍTVA					KÁLIUM		... KÖVÖN NEM MARAD RÁDIUSZ		550		
	KÉN	BŐR									ZAMBIA		
				A 3. SZEMÉLY		NÉPI MÉRTÉK						EGY	

A 36. szám skandináv rejtvényének megfejtése: KARÁCSONY ESTE VAN, MANÓK ÉS MÓKUSOK CSÖNGETTYÜZNEK EZÜSTDIÓVAL

Egy kis logika

Egy bizonyos logika alapján milyen szám kerül az üres mezőbe?

Magánhangzó-kereső

	K		S	☀	K		S	Z
K		N	Z		R	V	☀	
T	☀	L		R		☀		N
	R		☀	J		R	T	☀
T		N	G		L		C	
☀	V		R	S	☀	Z		Z
F		☀		Z	G		☀	
	☀		L	T		K		S
S	Z		L	☀	L		T	T

Ebből a rejtvényből hiányzanak a magánhangzók, pótdold őket!

Szó-ta-gol-va

1		2		3	4
		5	6		
7	8		9	10	
	11				
12			13		14
		15			
16			17		

Vízszintes sorok: 1. Fémmel bevonó, 3. Becézett szülő, 5. Peru fővárosa, 7. Fűszernövény, 9. Királyok fejére teszik, 11. Régen orosz lovas harcos, 12. Ez is protézis, 13. Nobel-díjas indiai költő, 15. A mondas szerint minden út ide vezet, 16. Útonálló, 17. Fegyvernem.

Függőleges sorok: 1. Az események időrendi rögzítése, 2. Zoltánka, 4. Főváros a Balkánon, 6. Magyar város, 8. Régen börtönőr, 10. Kis motorkerékpár, 12. Képletesen a közömbös emberre mondják, 13. Orosz női név, 14. Női név.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

SZUDOKU

	1		
2			
		1	
			3

1, 2, 3, 4

A megadott számokkal töltsd ki az ábrát úgy, hogy minden négyzetben, minden sorban és oszlopban a számok csak egyszer fordulhatnak elő.

Minirejtvények

	1		2		3
		E			A
			Á		Á
Ő			U		

EEÍKPRS

AÁDLPRU

AAKÓPRR

Helyezd az ábrához megadott betűket az üres négyzetekbe úgy, hogy vízszintes és függőleges irányban is egy-egy értelmes szót kapj!

Anagramma

DRÁMA

MÁSOL

JÓNÁS

SUGÁR

KOROS

PÜFÖL

PAKOL

A szavak betűiből alkoss új értelmes szavakat!

A kiemelt oszlopban egy májusi népszokáshoz kapcsolódó fogalom nevének kell kialakulnia.

„Francia” kártya

Kanaszta

Legtöbbször két csomag 52 lapos francia kártyával játszák, ebben 4 vagy 8 Jolly Joker is van. Ketten, négyen játszzák, a szemben ülők párt alkotnak.

A játék 14-14 lappal kezdődik, a magmaradt pakk felső lapját felütik, és a talon mellé teszik. Az osztótól balra ülő játékos kezd, felveheti a felborított lapot, és a talonból is leemelheti a felsőt, aztán egy lapot az asztalra helyez. Alkalmadtán ezekből a lapokból vehet fel bármely soron következő játékos, ha három egyforma lapot tud az asztalra tenni, tehát legalább két olyan lapja van, mint amit az előző társa eldobott. A lerakás másik feltétele az ötvenes pontértékhár elérése is. A kártyákat többféle csoportosításban lehet lerakni, de a csoportoknak egyforma kártyákat kell tartalmaznia, és minimum három lapból kell állnia. A legmagasabb értékű csoport a kanaszta, mely 7 db egyforma lapból áll (piros kanaszta, számoláskor 500 pontot ér). A kettes számú kártyát ebben a játékban kis Jolly Jokerként tartják számon, értéke 20 pont. A kanasztát úgy is lehet rakni az asztalra, hogy minimum négy egyforma lap plusz három Joker (ezt nevezik fekete kanasztának számoláskor 300 pontot ér). Tehát ha valaki le tudja tenni a kezéből az 50 pontértéket, felveheti az eldobott lapokat az asztalról. Ha a párok közül az egyik le tudja tenni a ponthatárt, a másik már kiegészítheti, és lehet 50 pontnál kevesebbet érő csoportokat is.

Lapok számértéke:

a 4-es, 5-ös, 6-os, 7-es számú lapok 5-5 pontot; a 3-as lapokból a fekete színűek mínusz 100, a pirosak plusz 100 pontot; a 8-as, 9-es, 10-es lapok, valamint a bubi, dáma és király 10-10 pontot; a 2-es (kis Joker), ászok lapok 20 pontot; a Joker 50 pontot érnek. A Jokerekből összegyűjtött kanaszta 1000 pontot ér.

A játékosok csak a kirakott kártyák értékét számolhatják pozitívként, a kezükben maradt lapokat le kell vonni. Akkor lehet számolni, ha valamely játékos úgy tud lapot eldobni, hogy nem marad kártya a kezében. Az a pár nyer, amelyik a partik számolása során először eléri a 10.000 pontot.

A játékosoknak a meglévő pontoknak megfelelően kell teljesíteniük ahhoz hogy egy-egy körben le tudjanak rakni. 1000 pontig 50, 1500 pontig 90, 1501 pont felett 120 pont a lerakási határ.

Ha fekete 3 kártyát dob valaki, addig senki nem tud felvenni, amíg egyszer mindenki sorra nem került, és akkor a 3-at dobó utáni játékos az első lehetséges felvevő.

Ha piros 3 kártya kerül valaki kezébe, kiteheti, és húzhat még egy lapot, és a végén az összeszámoláskor plusz 100 pontot írnak fel neki.

Játsszunk szójátékot!

Szókirakó

Vegyünk például egy hárombetűs szót, változtassuk meg az alapszó értelmét egy-egy betű kicserélésével úgy, hogy egy másik szóhoz jussunk el, de közben minden új szavunknak értelme legyen! Pl. víz – vág – vég – jég betűsor.

Minden betűt felhasználhatunk a játékhoz. Természetesen több betűs szavakkal is játszathatjuk.

Szótoldő

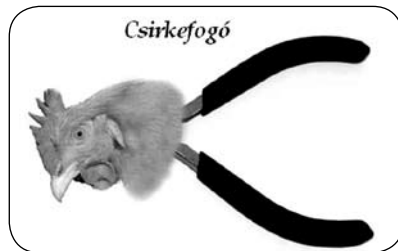
A játékban összecúsznak a szavak, persze ehhez szükség van a játékosok ügyességére is.

Pl. rózsa, zsalu, karózsalu, karózsalumini, takarózsalumini stb. A játék logikája az, hogy a szóhoz odatolnak egy-egy másik szót, s a két szó egy vagy több azonos szótagja révén egymásba kapaszkodik, összeforr. Igen hosszú szóláncok alkothatók meg így.

Eszperente

Karinthy Frigyes, a nyelvi játékok szerelmese, találta ki, és játszotta író-költő társaival az eszperantó után eszperentének nevezett nyelvet, melyben egyetlen magánhangzót, az e-t lehet csak használni bármilyen dolog, esemény stb. leírásánál. Pl. boci = tehének gyermeke.

Most múlik . Auchan

Szójáték, vagy képjáték?
Bárhogy is, a csirkének nem játék.

Berbor István

Eszperente telek

Remek hegyek, kellemes, meredek helyeken eltelt hetek,
fesztelen lejtmenetekkel gerjesztett,
sebes, fejem mellett elreppent szelek,
melyek egybekerekedett elegye fejemben telet jelent.

Meleg hetekben rendre eltervezem;
vekkerem keveset ketyeg,
s elmegyek hegyekbe, kedvemet keresem,
leceken repdesve elverek egy hetet.

Decemberben, fennen remek helyeknek felelek;
nem tehetek egyebet.
Megyek, telek veletek,
mert kedvelem e hegyeket (s kegyelmetek).

Keveset edzett testem felett percet nem rettegek.
Cseppet sem megszeppenve jegeken sercegek,
fekete jelek mellett hevesen repesztek,
meredeken lerepdesve rendre kedvem lelem.

Este, hegyekben eltelt perceken merengve, emelem serlegem.
Elernyedtestembe eresztett jeges, de szerfelett kellemes,
erjesztett serek lehelnek csepp lelket.

Fejem erre – persze – elnehezdedve, egyre keservesebben „felel”, testem kereveten hever.

Fent emlegetett terheket reggelre rendre elfelejtem.
Felkelek, szememet hegyekre emelem, lelkesen felmegyek,
s telhetetlen tekereg, sebesen teperek lefele,
mert szeretem. Elfeledve nekem ez egyszer sem lehet.

Amit nem tudtál a Mikulásról

anyagi összeomlástól, és innen ered a népszokás, hogy a gyerekek az ablakba helyezik a cipőjüket, várva, hogy a Mikulás őket is megajándékozza.

A Mikulás 168 centiméter magas

Szent Miklós püspök teste a dél-olaszországi Bari templomának egyik kriptájában nyugszik. 1953-ban a templom rekonstrukciós munkái során Luigi Martinon, a Bari Egyetem anatómusa exhumálta a maradványokat. Az ő vizsgálatai alapján 2003-ban Caroline Wilkinson, a Manchester Egyetem antropológusa egészen pontos adatokkal szolgált arra vonatkozóan, hogyan is nézett ki az eredeti Mikulás.

A vizsgálatok szerint nem volt annyira barátságos a külseje, mint a mesékben

megszokhattad. A valóságban Szent Miklós mindössze 168 centiméter magas volt, meglehetősen kemény, szögletes arcvonásokkal rendelkezett, az orra pedig törött volt.

A Mikulás rémisztő is lehet

A Mikulással régen a gyermekeket ijesztgették. A Mikulás ugyanis akkoriban nem egy mosolygós, pocakos, piros ruhás férfi képében járt falvakra falvakra.

Az 1700-as években inkább egy félelmetes, koromfekete, szarvas rém volt, aki láncot csörgetve nemcsak ajándékkal lepte meg a gyerekeket, hanem büntetett is.

A láncos Mikuláshoz sokféle eredetmonda köthető, a legtöbb jel azonban arra utal, hogy a rémisztő alak valójában nem egyezett Szent Miklós püspökkel – annak ellenére, hogy december hatodikán járta végig a falvakat. A történészek szerint ő Odin, a germán főisten továbbélése volt. A mai gyerekeknek szerencsére már nem kell félniük tőle, hiszen a 19-20. századtól kezdve december hatodika egyértelműen a jóságos, nagy pocakú Mikulás napja.

Tudtad?

Sok helyen máig tartja magát a tévhit, miszerint a Mikulás végleges – pirosposztgás, joviális öregúr – alakját egy 1931-es Coca-Cola-reklámmal nyerte el. Pedig egy 1928-as magyar mesekönyvben már hasonló megjelenéssel volt látható.

Az Északi-sarkon élő kedves, piros ruhás, hófehér szakállú öregúr minden év december hatodikán elindul rénszarvas vontatta szánjával, és világszerte megajándékozza a gyerekeket. Cukrot, csokoládét, gyümölcsöt rejt az ablakba kített cipőkbe.

A Mikulás-nap hagyománya Szent Miklós püspökkel köthető össze. A legenda szerint 52 évig volt püspök, és mindennapjait az emberek segítségének, a gyerekek tanításának szentelte.

Mit keres a csizma az ablakban?

Magától értetődő dolog, hogy – ha máskor nem is – Mikulás napján biztosan kipucolod a csizmádat, bakancsodat, és kiteszed az ablakba. Felmerült már benned a kérdés, hogy vajon miért éppen az ablakba?

A legenda szerint Szent Miklós püspök egy jeruzsálemi zarándokútról hazafelé betért Anatólia fővárosába, Myra városába. A házak között elhaladva megütötte a fülét egy elszegényedett nemesember panasza, aki hozomány híján nem tudta férjhez adni három eladósorban lévő lányát. Szent Miklós, hogy segítsen a családon, az egyházi vagyonból egy marék aranyat tett a házuk ablakába. Így mentette meg a családot az

Készíts Mikulás-csizmát!

Még néhány nap és itt a Mikulás. Ha még nem kezdted el készülni, itt az ideje! Egy kis segítséggel készíthetsz háziilag csizmát szeretteidnek. A kézzel készített kedves ajándékoknak kicsik és nagyok is egyaránt örülnek.

Kellékek:

- csizma sablon
- filc anyag
- szalag
- cérna
- dekoráció
- cikk-cakk olló

Elkészítés:

A filc anyagot vágd félbe, majd tedd egymásra! A csizma sablont vágd ki, majd helyezd a filcre! Rajzold körbe a szabókrétával! (Ha nincs kéznél szabókréta, egy elhasznált szappan éles részével is dolgozhatsz.) A körvonal mentén vágd ki a dupla anyagból a csizma formákat, így két kis csizmalapot

fogsz kapni! A filc szalagból vágj akkora darabot, mellyel körbeéred a csizma szárát! Tűzd össze a két anyagot a csizma orránál, száránál, és végénél! A szalagot is tűzd hozzá a két anyaghoz, a csizma szárának végétől kb. 1,5 cm-re! Varrd össze a csizmákat! Az összevarrásnál kérheted felnőtt segítségét. Az

akasztóról se feledkezz meg! Mikor végeztél a két csizmalap összevarrásával, a cikk-cakk ollóval vágd körbe a csizma szélét, hogy az szép cikk-cakkos legyen! Díszítsd tetszésed szerint! Rakhatsz rá masnit, hímezhetsz rá karácsonyi motívumot, de hobbiboltokban is be lehet szerezni vasalható matricákat.

Ha elkészült a Mikulás csizma, akkor már csak egy dolog van hátra, sok-sok finom édességgel töltsd meg kistestvéreid számára!

Harisnya

A grófné elmegy az üzletbe, hogy egy pár harisnyát vásároljon magának. Előhozza az összes létező dobozt, összeturkálja őket, majd megkérdezi az eladót:

– Ez az összes harisnyájuk?

Az eladó dühbe gurul:

– Nem, grófnó, ezenkívül van még egy pár. De az a lábamon van.

Tökéletes kiszolgálás

A cukrászdába rabló lép be, fején harisnya.

– Kérem a kassza kulcsát! A kiszolgáló hölgy gépiesen megkérdi:

– Becsomagoljam, vagy itt tetszik elfogyasztani?

Penny

A skót felesége rémülten rohan a szobába a férjéhez:

– Képzeld, a gyerek lenyelt egy pennyt!

– Semmi baj, holnap úgyis születésnapja lesz...

Dolgozat

A történelemtanár dolgozatot írat.

– Gyerekek, most írástok le a tizenegy legjelentősebb magyar történelmi alak nevét.

Lassan lejár az idő, mindenki beadja a dolgozatot, csak Móricka ül még a füzete fölött.

– Móricka, nem vagy még készen? Min gondolkodsz annyit? – kérdezi a tanár.

– Csak azt nem tudom, ki legyen a közepcsatár.

Páva

Egy apa elvitte a négyéves kisfiát az állatkertbe, ahol a gyereknek a páva tetszett a legjobban, amikor szétterítette a farkollait.

Otthon a kisfiú elmesélte anyukájának:

– Képzeld anya, láttam egy gyönyörű káracsonyfát kijönni egy tyúkból.

Kutya

– Szomszéd, a maga kutyája ma reggel megevett két tyúkomat!

– Köszönöm, hogy szólt, szomszéd, ma legalább már nem kell neki vacsorát adnom.

Alagút

Egy skót paraszthoz bekopog a szomszédja:

– Rájöttem ám, komám, hogy miben mesterkedsz! Megtaláltam az alagutat, amit a szenes pincémhez fúrtál, és azon át hordod el a tüzelőmet.

– Tényleg? Én meg azt hittem, hogy egy szénbányára bukkantam.

Problémás autó

A szerelő átnézi a kocsit, majd így szól:

– A benzin rendben, de a többit ki kell cserélni!

Komp

Szalad az utas a komp felé, hogy elérje. Bedobja a csomagjait, majd egy hatalmas ugrással egyenesen a kapitány elé landol. A kapitány megjegyzi:

– Ez szép mutatvány volt, de nem ért volna rá akkor beszállni, ha már kikötöttünk?

Kár

Egyik iskolás mondja a másiknak:

– Milyen kár, hogy nem Nagy Sándor idejében éltünk!

– Miért?

– Akkor még rövidebb volt a történelem.

Betörés

Az öreg Józsi bácsi éjjel arra ébred, hogy betörő jár a lakásban.

– Segítség! – kiabál kétségbeesetten a bácsi.

– Ssss...! – csitítja a betörő. – Ne lármázzon, nem bántom, én csak pénzt keresek!

– Akkor jó – feleli a kisöreg –, keressük együtt, mert az nekem is jól jönne.

Áramszünet

Két szőke nő beszélget a tegnapi áramszünetről.

– Képzeld 3 órát álltam a liftben az áramszünet miatt.

– Az semmi, én 4 órát álltam a mozgólépcsőn!

Mondja el virággal

Bemegy egy fickó a virágboltba, melynek a következő a szlogenje: „Mondja el virággal!”

– Kérek egy szál rózsát! – mondja az eladónak.

– Egyet? Biztos, hogy elég lesz? – kérdi az eladó.

– Hogyne, én meglehetősen szűkszavú ember vagyok.

Nagyon ketyeg

– Doktor úr, valami nagyon ketyeg idebent, mióta bevettem az új altatót, amit ajánlott.

- És hogy vette be?
- Ahogy mondta, lefekvés előtt egy órával.

Szigorú nevelés

A pszichológushoz bejelentkezik a fiatal mama.

– Doktor úr! Azt hiszem, túl szigorúan neveltem a gyerekeket, és most nem tudom, mit csináljak.

- Asszonyom, miből gondolja, hogy baj van a gyerekkel?
- Hát csak abból, hogy amikor mások a nevét kérdezik, az válaszolja: Pistike Nemszabad.

Közönséges vakbélműtét

– Miért szaladt el a műtét elől? – kérdezik a beteget.

– Tudja, azt mondta az asszisztensnő, hogy „Nyugodjon meg, nem lesz semmi baj, ez csak egy közönséges vakbélműtét.”

- Na és? Miért ilyedt meg ettől?
- Mert nem nekem mondta, hanem a sebészorvosomnak!

Folyópart

Egy szőke nő sétál egy városban. Egyszer csak elér egy folyóparthoz, de sehol nem talál hidat. Megy a folyó mentén, mire a másik parton meglát egy másik szőke nőt. Átkiabál:

– Hahóóó! Hogyan lehet átjutni a másik partra?

- Mire a válasz:
- Dehát már ott vagy!

Bicajjal

Gazsi vágta le bicajjal a hegyről. Elé ugrik egy rendőr:

- Állj meg, Gazsi! Nincsen lámpád!
- Ugorj, rendőr! Fékem sincsen.

Hideg tél

A télre készülődnek az indiánok, egy hétig vágják a fát, és elküldik a kisindiánt a városba, hogy kérdezze meg az emberektől, mennyire lesz hideg a tél!

Az elmegy, és kérdezi a falusiakat:

- Milyen hideg lesz télen?
- Nagyon hideg!

Az indián visszamegy, s még egy hétig vágják a fát! Elküldik ismét. Megkérdezi:

- Milyen hideg lesz a tél?
- Borzalmasan hideg lesz!

Az indián visszamegy a hírrel, s még egy hétig vágják a fát, hogy biztos elég legyen a télre, utána elküldik ismét.

- Milyen hideg lesz a tél?
- Nagyon, borzalmasan hideg, iszonyú kemény telünk lesz! Az indiánok már 3 hete csak a fát vágják!

Mérkőzés után

A mérkőzés után az edző így szól a csatárhoz:

- Öregem, téged csak két dolog akadályoz abban, hogy jó futballista legyél!
- Micsoda?
- A két lábad.

Ha minden autó elmegy

Pistike az út szélén áll, és keservesen zokog.

– Miért sírsz, kisfiam? – kérdezi egy néni.

– Azért, mert az anyukám azt mondta, csak akkor mehetek át az úton, ha minden autó elment, de még eddig egy sem jött!

Arkhimédész

– Pistike, most Arkhimédész törvényéről foglak kérdezni – szólítja fel a kis Pistát a tanár:

- Mi történik, ha beülsz egy vízzel teli kádba?
- Megszólal a telefon.

Szőke a könyvtárban

Egy szőke nő bemegy a könyvtárba, és kinéz magának egy könyvet. Hazaviszi, és vacsora után elkezd olvasni, ám tíz perc után elalszik.

Másnap visszaviszi a könyvtárba, és mondja a könyvtárosnak:

– Visszahoztam a könyvet, de be kell valanom, ez volt életem legunalmasabb olvasmányja. A történetnek semmi értelmét nem találtam, emellett annyi szereplő volt benne, hogy nem is tudtam megjegyezni őket!

A könyvtáros hátraszól a kollégájának:

– Figyelj csak, kiderült, ki vitte el a telefonkönyvünket!

Parasztbácsi

Parasztbácsi sétál a Hortobágyon, már nagyon szomjas, egyszer csak meglát egy kutat. Odasiet, felvesz egy kavicsot és beledobja, de nem hallja, hogy hol az alja. Erre megfog egy fadarabot, beledobja, de most se hallja, hogy hol az alja.

Már nagyon ideges és szomjas, meglát egy nagy üllöt és beledobja, de még mindig nem hall semmit. Ekkor hátranéz és látja, hogy egy kecske rohan felé, és fel akarja öklélni. A bácsi gyorsan félreugrik, a kecske pedig beleugrik a kútba. Ezt nagyon nem érti szegény öreg. Kiszáratva jön egy ember és megkérdi az öreget, hogy nem látott-e erre egy kecskét. Erre a bácsi ezt feleli:

- Dehogynem! Épp az előbb ugrott bele a kútba.
- Erre a férfi azt mondja:
- De hát az lehetetlen! Egy hatalmas üllőhöz volt kikötve!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

A 35. számunk (november 19.) 34. oldalán közzétett fotón valóban egy cseppkőbarlang belseje, azaz cseppkövek láthatók, mint azt nagyon sokan megfejtették. Néhányan azt is tudják, illetve megírták, hogy nevükben is megkülönböztetjük a felülről lefelé nyúló cseppköveket, az alulról felfelé emelkedőktől. A teljesen pontos válasz tehát: sztalagmit, ugyanis ez a neve a képen látható, padlóról képződő csodálatos cseppkőoszlopoknak. A helyes választ megadóik közül a szerencse az **adai Török Csongorra**, a Cseh Károly iskola ötödikésére mosolygott. Könyvjutalmát január közepén, a II. félév kezdetén postázzuk.

el mielőbb a címünkre! **Jelentkezéseket december 10-éig fogadjuk levélcímkünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk arra, hogy nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

Reméljük, újabb feladatunk sem okoz különösebb fejtörést. Kérdésünk a következő: Kustár Zsuzsa magyarországi iparművész csodálatos alkotása mely mesét illusztrálhatná, melyik népmesét juttatja eszétekbe? A megfejtést küldjétek

Szavazzunk!

Szeptemberben a Fruška gora/Tarcal kapott legtöbb szavazatot töletek, így a legvonzóbb helyé „nyilvánítottuk” Vajdaság három élőhelye közül. Októberben az újvidéki Vojvodina bizonyult e-mailben leadott szavazataitok alapján a legnépszerűbb szerbiai focicsapatnak. Novemberben arra kerestük a választ, hogy melyik az a sport, amelyet legszívesebben űztök. Az eredmény szerint a foci végzett az első helyen, ami nem lepett meg bennünket, még akkor sem, ha a háttérbe szorított atlétika, röplabda és úszás is nagyon szép sport.

Tekintettel az idő rövidségére – decemberben még kétszer jelenik meg lapunk: az ünnepi szám december 17-én várható – ebben a hónapban eltekintünk játékváltól.

A Z generáció és a Jó Pajtás magyarórán?

A gyermeksjtó és az oktatás volt az indító témája a magyartanárok nemrég szakmai továbbképzésének az újvidéki Magyar Tanszéken, amikor tanáraitokkal arról beszélgettünk, miért jó az, ha lapunk, a Jó Pajtás beépül a magyarórába, mit kellene kisújságunknak tartalmaznia ahhoz, hogy valóban felhasználható legyen, miért jó az, ha sajtóterméket is olvastok, milyen legyen a Jó Pajtás, hogy szórakozva tanulhassatok belőle, és érdeklődéssel forogassatok. Mintegy hatvan tanár sereglett össze Vajdaság számos pontjáról, akik meghallgatták a magyartanárokat képző Tanszék jeles tanárainak előadását, majd **Zabos Ákos**, a Tanszék hallgatója tartott egy érdekes előadást, **Z generáció, a magyartanítás és a média** címen. Többek között lapunk szerkesztőjét, **Nagy Magdolnát** is faggatta, aki nehezen talált választ arra a kérdésre, hogy melyik a kedvenc rovata, hiszen az egész újság kedvére való, de ha választania kell, akkor talán mégis a természeti témák kötik le leginkább a figyelmét. Reméljük, ez az újvidéki találkozó sokakat elgondolkodtatott és meggyőzött arról, hogy érdemes velünk foglalkozni.

A magyartanárok is a Jó Pajtással ismerkedtek

HÁTLAGUNKHOZ

Adventi kalendárium

Mai számunk hátoldalán egy csodaszép rajzot láthattok, mely az épp megszületett kis Jézust helyezi idillikus környezetbe. Ezzel is jelezni szeretnénk, hogy közelednek a decemberi ünnepek, ám ezt ti amúgy is tudjátok. Azért nézzétek meg közelebről a hátlapot! Számokat, négyzeteket

találtok a rajzon, melyből könnyen adventi naptárt készíthettek. Hogyan? Úgy, hogy puzzle-szerűen szétvagdossátok a kirajzolt területeket (ez a rajz alsó részét képezi), a maradékot pedig egy A4-es formátumú vastagabb papírra ragasztjátok. Ezt az A4-es alapot a falra is akaszthatjátok, melyre mindennap a megfelelő számú rajzdarabkát ráragasztjátok. Ha pontosan dolgoztok, karácsonyig épp megteelik a papírt, elkészül újra a mesés kép.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com